

V I E N Y B Ė

Paveiksluotas Amerikos lietuvių savaitraštis

73 M. 46 N.

BROOKLYN, N. Y.

1959 M. LAPKRIČIO (NOVEMBER) 27 D.

Tel. APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

DABAR

JUOŽAS TYSLIAVA

Ar profesorius Pakštas, sukūręs žiemos židinį su poete Narūne, kartais nėra linkęs pamiršti "lietuvių židinio" Britų Hondure?

Pavyzdžiui, pranešime apie tą "specialistų delegaciją," kuriai "iki šiol jau yra surinkta beveik 300 dolių," taip sakoma:

"Tiktai šiai delegacijai patikrinus gyvenimo sąlygas Br. Hondure, bus apsispręsta dėl lietuvių židinio steigimo tame krašte."

Pagalčiau pačiam profesorui "atrodo, kad visai mažas Š. Amerikos lietuvių būrelis domisi Atsarginės Lietuvos klausimu..." (Draugas lapkričio 23 d.)

Zodžiu, pesimizmo gaida. Bet negalima pritari prof. K. Pakštui, kuris sako, kad šiuo klausimu mūsų spauda "irgi tylėjo." Pavyzdžiui, delegacija į Britų Hondurą dar tik ruošinama, dar tik renkamos aukos, o Vienybės bendradarbis jau seniai sugrįžęs iš ten, jau parašęs savo išpuodžius...

Vinco Joniko išpuodžiai iš Britų Honduro pradėdami spausdinti šiame Vienybės numeryje, ir jie yra verti visų jos skaitytojų dėmesio.

*

Kalbant apie Padėkos Dieną...

Kai Plymoutho pionieriai minėjo pirmąsias savo metines šioje šalyje, tur būt, nė vienas iš jų dar nesapnavo apie Jungtines Amerikos Valstybes.

Bet tais pačiais 1621 metais, kai piligrimai, vietos indėnų padedami, kūrė savo sodybas, Lietuva jau buvo sena valstybė ir kariavo su Švedija...

Ir ne tik su Švedija. Senialusis Lietuvos kariuomenės vadas Jonas Katkevičius, prieš keliolika metų ties Ryga sumušęs švedų kariuomenę, dabar skubėjo į karą su turkais... Tų pačių 1621 metų rudenį, gali sakyti, prieš Padėkos Dieną, Katkevičius mirė. Jis mirė tolimame Dniestro krašte, begelbėdamas Lenkija. O tuo tarpu, vėl tais pačiais 1621 metais, karaliaus Gustavo Adolfo vadovaujama švedų kariuomenė užima Rygą ir jau rengiasi žygiuoti į Biržus... Lietuvai tie 1621 metai nebuvo dėkingi.

*

Pagalčiau Amerikos diplomatai pradėjo mokytis kitų kalbų...

Mat, prieš metus laiko New York Times padarė pastabą, kad daugiau kaip pusė Amerikos diplomatų nekalba kitaip, kaip tik angliškai.

Anglosaksų kilmės amerikiečiai, kaip ir patys anglai, kitų kalbų mokymosi atveju yra didelį tinginiai.

— Kam mokytis, kad mes galime palaukti, kol kiti išmoks angliškai, kartą, juokaudama, pasakė man vieno britų diplomato žmona Londone.

Visi jie, tie anglosaksų veislės žmonės, yra tokie. Pavyzdžiui, Australijos lietuviai iki šiol dar neturi nė vienos savo bažnyčios...

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

TARPTAUTINIAI UŽKULISIAI

NELAUKTAS PAVOJUS

DE GAULLE TRIUMFUOJA NUKĖLĖS "VIRŠUNIŲ" SUSITIKIMĄ, BET TUO PAČIU JIS SUDARĖ PIRMĄ PROGĄ PASAULIO ISTORIJOJE SOVIETAMS ĮSISAIŠYTI Į JAV VIDAUS POLITIKĄ.

Charles de Gaulle, didysis prancūzas, kurio didybės manija yra taip dažnai anglosaksų komentatorių pašiepama, švenčia savo užsienio politikos triumfą. Prieš anglių ir iš dalies amerikiečių norą, Rytų-Vakarų valstybės vadovų konferencija yra atidėta bent iki kitų metų vasaros. Visų pirma jo pastangomis gruodžio 19 d. Paryžiuje susirinko Vakarų valstybių vadai. Kovo 15 d. jis dviem savaitėm pas save pasikvietė Chruščiovą, balandžio 5 — 8 d. jis vizituoja Angliją. Zodžiu, iki pat vasaros valstybės vadų dienotvarkė jau yra sutvarkyta ir joje neliko vietos "summit" konferencijai. De Gaulle pravedė savo norus visų pirma dėl to, kad turėjo pilną Vokietijos kanclerio dr. K. Adenauerio paramą. Paryžiaus — Bonnos ašis verčia su ja skaitytis. Tu de Gaulle pastangų rezultate Vakarams gali pasisekti susitarti dėl nuolaidų ir reikalavimų sovietams, bet iš kitos pusės de Gaulle pastangos sukėlė naujų pavojų Amerikai. Reikalas toks, kad jei "summit" konferencija įvyks vasarą, jos pasisekimas ar nepasisekimas turės milžiniškos įtakos demokratų ir respublikonų konvencijoms įsiekiant kandidatų prezidentus.

Jei "viršunių" susitikimas pasirodys esąs sėkmingas ir sovietai sukalbami respublikonai galėtų eiti į rinkimus su šūkiu, kad jie esą sukūrė "peace in our time." Jei tačiau "summit" pasirodys esąs nesėkmingas ir sovietai nesukalbami, demokratai negalės praleisti progos kaltinti tuo... Eisenhowerio administracijos. Dėl

viso to sovietai pirmą kartą istorijoje gaus viliojančios progos, kad ir netiesiogiai, įsikšti į Amerikos vidaus politiką ir tai sudaro didelį pavojų. Jis reikalauja iš abiejų partijų politikų didžiausio apdairumo, kad trumpalaikiams partijos interesams nebūtų paaukoti esminiai Amerikos ir viso laisvo pasaulio interesai. Liūdnai konstatuoja CHICAGO TRIBUNE: Russians are being given a major voice in the outcome of an American political campaign. They can almost make or break a party ticket's chance of success.

Ar koegzistencija padeda ar

kenkia pavergtiesiems

Savo memorandume NATO parlamentarių konferencijos Washingtono dalyviams Pavergtųjų Europos Tautų Seimas perspėja dėl plačiai Vakaruose sklindžiamos iliuzijos apie Sov. Sąjungoje ir jos pavergtuosiuose kraštuose vykstančią liberalėjimo ir emancipavimo evoliuciją. Memorandumas pabrėžia, kad tam tikras atlydis sovietinėje sistemoje buvo pasirodęs dėl Kremliuje vykusių vidaus kovos dėl valdžios. Tą kovą Chruščiovui laimėjus, padėtis nusistoja ir pamažu grįžta į stalininės vėžes. Tatai žymu visose gyvenimo srityse.

Kolektivizacija intensyvinama. Per praėjusius 6 metus sukolektivintas plotas

VIRŠUJE: Operos solistė Salomėja Nasvytytė-Valiukienė Lietuvos Kariuomenės šventės minėjime, praeitą šeštadienį Brooklyne, buvo gausiai apdovanota gėlėmis. Šį šeštadienį solistė S. Valiukienė dainuos Neo-Lithuania rengiamame bankete, Hotel Statler New Yorke.

— Tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos Washingtono pasirašyta sutartis bendriems atominiams bei branduoliniams tyrinėjimams. Pagal šią sutartį, abi pusės pasiekė atominės srities mokslininkais bei specialistais.

— Ceilono parlamentas grąžino teises mirties įstatymui ir pratęsė išimties stovį, kuris buvo paskelbtas po premjero Bandanaraikės nužudymo.

— Nehru vadovaujama Kongreso partija, savo parlamentarijame pasitarime, didele balsų persvara pritarė dabartinio Indijos gynybos ministerio Krishna Menon neutralumo politikai.

Albanijoje nuo 10,2% pakilo iki 72,8%, Bulgarijoje nuo 51% pakilo iki 92%. Čekoslovakijoje nuo 44% iki 62%, Rumunijoje nuo 10,2% iki 60%, Vengrijoje dėl 1956 m. sukilimo nuo 20,6% buvo nukritęs iki 8,5%, bet šiuo metu jau vėl pakilus iki 33,6%. Baltijos valstybėse jau pasiekusi visą 100%. Net Lenkijoje kolektivizacija varoma kamufluotu būdu.

Per pastaruosius 12 metų Sov. Sąjunga iš Centro ir Rytų Europos yra iščiulpusi gėrybių apie už 25 bilijonus dol. Ir Chruščiovas tuo atžvilgiu nieku nesiskiria nuo Stalino.

Kultūrinis prievartavimas taip pat nė kiek neatlyžęs.

Lietuviai Kalifornijoje

YUCAIPA, Calif. — Pamažu beauganti, daugiausia iš pensininkų susidedanti, Yucaipos lietuvių kolonija, šiomis dienomis padidino dar viena lietuvių šeima — tai Juozas ir Marija Aftukai, kurie, pa-lavę nuosavybę Los Angeles mieste, nusipirko gražius namus Yucaipoje ir čia, kaip pensininkai, mano praleisti likusią gyvenimo dalį. Marija Aftukienė, labai energinga visuomenės veikėja, ilgus metus našiai dirbusi Los Angeles lietuvių kolonijoje, dar ir dabar, gyvendama 70 mylių nuo Los Angeles, jai talkininkauja, eidama ALTO vice pirmininkės ir Bendruomenės Apygardos išdininkės pareigas ir t. t. Ji jau rūpinasi ir Yucaipos lietuvių kokia nors organizacine užuomazga, kurią sudarys, pirmiausia turbūt, SLA nauja kuopa, nes Yucaipoje jau gyvena virš dešeto SLA narių.

Yucaipoje lietuviai pradėjo apsigyventi prieš 30 metų, bet dauguma ten įsikūrusių nuo lietuviškosios veiklos užsibarikadavo Vilnimi ir Laisve. Tik pradėjus ten nusikelti sąmoningiems lietuviams — Yucaipos lietuviškosios kolonijos vardas pradėjo būti girdimas ir už jos ribų. Dabar ten jau gyvena visa eilė tvirtų lietuvių, žinomų plačiojoje Los Angeles lietuvių visuomenėje, kaip pav. J. Milleris (buvęs savo laiku ALT pirmininku Los Angeles), dr. Ch. Labanas, Atkai, Tikniai, Petrauskai, Meisonai ir kt. O dabar tą dar negausų sąmoningųjų lietuvių būrelį padidino ir sustiprino Juozas ir Marija Aftukai.

Yucaipa — San Bernardino kalnų klonnyje, 2650 pėdų virš jūros paviršiaus, 17.000 gyventojų miestukas, paskutiniaisiais metais labai sparčiai auga vis naujais, į ten nusikeliančiais, daugiausia pensininkais. Oras labai sveikus, ramus, sausas. Yucaipa vos apie porą mylių nuo didžiojo kelio Los Angeles — Palm Springs.

LOS ANGELES, Calif. — Lietuvių Bendruomenės užsimitas darbas Lietuvių Namų įgijimui pradėta smarkiai vartoti pirmyn. Šiomis dienomis sudarytas laikinasis komitetas, kuris tuo reikalu visus darbus perims iš Bendruomenės apylinkės valdybos. Komitetai sudaro: piniginius pasižadėjimus davusiųjų rinkti — A. Dabšys, J. Uždavinys ir dr. G. Valančius, gi iš Bendruomenės valdybos komitetan išrinkti — J. Ažuolaitis ir A. Skirius.

Bendruomenės apylinkės valdyba savo šiomis dienomis (vykstante posėdyje) plačiau išsikalbėjo apie lituanistinės mokyklos reikalus ir išdiskutavo jos rėmimo klausimą. Vienbalsiai prieita nuomonė, kad mokyklos rėmimas turi būti sustiprin-

tas ir kad tai nebuvo iki šiol padaryta dėl stokos tinkamų ryšių. Apylinkės pirmininkui pavesta artimiausiu laiku sueiti į kontaktą su mokyklos tėvų komitetu ir mokyklos vadovu ir jiems padėti "užkalšioti" visas pinigines mokyklos spragas, kiek tai Bendruomenei bus piniginiai įmanoma padaryti.

Pirmąjį kaukių balių Los Angeles lietuvių kolonijoje rengia Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkė ateinančių metų vasario mėn. Tiksliai data ir vieta bus paskelbta vėliau. Viena salė tam baliui jau yra išnuomota, bet jieskoma didesnė ir geresnė atsargoje laikant jau užsakyta, kurioje viską baigti reikėtų jau 1 val., gi norima, kad kaukių balius galėtų tęstis bent iki 2 ar 3 val. r.

Petro Vaičiūno "Naujieji Žmonės" žada pasirodyti Los Angeles lietuviškoje scenoje ateinančių pavasarį. Režisuoja P. Kaributas. Veikalas jau repetuojamas. Stato Dramos Sambūris, globojamas Lietuvių Bendruomenės.

Sv. Kazimiero parapijos choras, dirguojamas muz. Br. Budriūno, ir Tautinių Sodikų grupė vadovaujama A. Reivydo, dalyvauja Hollywoode (vykstantioje kultūrinėje kavalkadoje, po naujų metų. Dalyvavimą organizuoja Lietuvių Bendruomenė, kuri jau eilė metų ten kviečiama ir dalyvauja. vb

VICEPREZ. NIXON IR SENATORIUS KUCHEL PADEDA LIETUVIAMS

JAV viceprez. Richard Nixon ir senatorius Tom Kuchel tarpininkauja kelioms lietuvių šeimoms savo artimųjų iš Lietuvos atsikvietimo reikaluose. Yra vilties, kad, minėtiems asmenims tarpininkaujant, kelios lietuvių šeimos sulauks savo artimųjų iš okupuotos Lietuvos.

LIETUVIAI REMIA WILLARD CROSS KANDIDATŪRĄ

Lietuviai yra sudarę specialų komitetą San Fernando burmistro Willard Cross kandidatūrai remti į Kalifornijos legislatūrą iš 41-jojo Assembly distrikto. Specialūs rinkimai (vyks 1959 metų gruodžio 8 d. Minėtam lietuvių komitetui vadovauja: med. dr. J. Jurgilas; kiti komiteto nariai — B. Budriūnas, B. Čiurlionis, A. Deringienė, J. Jodelė, J. Kojelis, K. Liaudanskas, dr. R. Mason, dr. P. Pamataitis, R. Rimdžius, G. Rudelis, A. Skirius, J. Truškauskas, dr. G. Valančius ir L. Valukas.

CHICAGOS MOKSLO IR PRAMONĖS MUZIEJUS ir šiais metais ruošia (vairių tautų kalėdinių papročių bei eglėčių parodas, kuriose dalyvauja 21 tauta. Lietuviams yra skirta gruodžio 2 d. 7 ir 8:30 val. bus demonstruojami kalėdiniai papročiai, giesmės, dainos, tautiniai šokai. Nuo 5 iki 7:30 lankytojai bus vaišinami lietuviškais valgiais. Lietuvių programa jau 17-ti metai rūpinasi Lietuvos konsulo Chicagoje žmona Juzė Daužvardienė, jai talkininkauja Marijos Aukšt. mokyklos mokinės, Ateities šokėjų grupė ir paskiri asmenys. Chicago lietuvių moterų klubas padengia eglutės papuošalų — šiaudinukų pagaminimo šilaidas. Lietuviška programa laikoma viena originaliausių ir įdomiausių. Nuotraukoje (iš kairės į dešinę) stovi: Daiva Noreikaitė, Ramunė Kviklytė ir Danutė Gudaitytė. Kiekvienais metais panašių nuotraukų gali rasti didžioje Chicago spaudoje.

POSĖDŽIAVO LIETUVIAI RESPUBLIKONAI

Kalifornijos Lietuvių Republikonų vieneto Valdyba posėdžiavo lapkričio 21 d. pas pirm. dr. P. Pamataitį. Buvo aptarta visa eilė einamųjų reikalų. Vieneto valdybą šiuo metu sudaro: pirm. dr. P. Pamataitis, buv. pirm. L. Valukas, vice-pirmininkai — B. Čiurlionis, A. Deringienė ir J. Truškauskas, sekr. J. Kojelis ir kasin. G. Rudelis.

Pamataitčiai neseniai yra įsigiję naują namą.

NAUJA VYČIŲ KUOPOS VADOVYBĖ

Lietuvos Vyčių kuopa (133) išrinko naują vadovybę 1960 veiklos metams. Kuopai pirmininkaus Ann Laurinaitis, kilimo iš Elizabeth, N. J., prieš maždaug 10 metų atsikėlusį gyventi į Los Angeles. Pirmininkės adresas: Miss Ann Laurinaitis, 4111 Rosewood Avenue, Los Angeles 4, California. Telef. NO. 3-1668. Metinis susirinkimas įvyko pas Helen ir Ed Bartkus, kurie jau eilė metų aktyviai reikšiasi Vyčiuose. -jnk.

Geras dalykas ateina

Padidintas dividendas **3 1/2%** / metus

Pradedant 1959 M. SPALIO 1 D. ir tęsiant patenkinamą uždarbį.

SKAIČIUOJAMAS METŲ KETVIRČIAIS

Dividendai išmokami 4 kartus per metus PRADĖKITE TAUPYTI DABAR

THE Kings County SAVINGS BANK

Incorporated 1860
2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:
135 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

Didžiausia paminklų gamybos įmonė Chicagoje

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON, Prezidentas

3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILLINOIS
(Prie Šv. Kazimiero kapų)

Telefonas: BEDARCREST 3-6335
KALBA LIETUVIŠKAI

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA JOKUBAITIS
ir JURGIS JOKUBAITIS

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERGREEN 7-2089

KLAUSKITE PATYS SAVES

Į žemiau pateiktus klausimus jums atsakys firma, kuriai rūpi geras patarnavimas prieš jums siunčiant

DOVANŲ PAKETUS Į U.S.S.R.

1. Ar firma yra patikima?
2. Ar yra tai įrodžiusi?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja, išsiunčia ir paruošia visus reikiamus dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias įpakavimui dėzes?
5. Ar ištikro ši firma dirba daugiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji yra oficialiai patvirtinta?

Atsakymas bus TAIP į visus aukščiau pateiktus klausimus, jeigu jūs savo dovanų paketus siųsite per bet kurį iš skyrių:

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut St.
PHILADELPHIA 6, PA.
WALnut 5-3455

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYceum 5-0900

263 Market St.
NEWARK 2, N. J.
MARKet 3-1968

4102 Archer Ave.
CHICAGO 32, ILL.
FRontier 6-8399

6446 Michigan Ave.
DETROIT 10, MICH.
TASHmoo 5-7560

390 W. Broadway
S. BOSTON 27, MASS
ANDrew 8-8764

1313 Addison Rd.
Superior Ave. & 71 St.
CLEVELAND 3, OHIO
UTah 1-0807

683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-5923

346 Third Ave.
PITTSBURG 22, PA.
GRant 1-3712

SIŪSKITE JUSŲ PAKETUS TUOJAU MUMS
MES JUOS IŠSIŪSIME GREIČIAU

LIETUVIAI ADVOKATAI

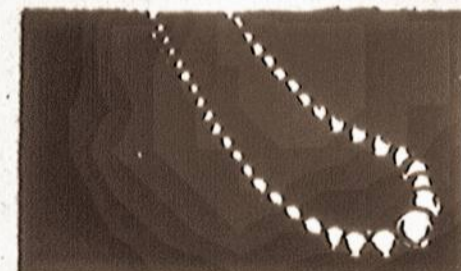
S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APlegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

GINTARAS KALĖDOMS

GENUINE
Amber
GEM OF THE AGES

GINTARAS LIETUVOS AUKSAS

Įvairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis.

Užsakoma per paštą.

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue

Jackson Heights, N. Y.
Tel. HA 9-5855
Pasiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Av. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

ALEKSANDRAS KUČIONAS, Chicagos Lyric Operos dirigentų asistentas, paruošęs lietuvių vyrų chorą Skraidančio Olando operos pastatymui.

LIETUVOJE STUDIJAVUSIŲ AKADEMIKŲ SUVAŽIAVIMAS

Vytauto Didžiojo Universiteto Korp. Vytis ir Studenčių Skaučių Draugovė rengia pirmąjį suvažiavimą lapkričio 29 d. Visi Lietuvoje studijavę Korporacijos ir Studenčių Skaučių Draugovės narės ir narės ir nariai su šeimomis prašomi dalyvauti. Apie dalyvavimą pranešti B. Lukštaičiui, 7225 So. Sacramento Ave. Tel. Re 7-7257.

Suvažiavimo programoj numatyta: 10 v. v. pamaldos Tėvų Jezuity koplyčioje, 11:30 v. sueiga ir pietūs Neilsen's restorane, 7840 So. Western Ave., Chicago, Ill. Tel. Pr 6-6388. Pranešimus darys fil. B. Kvildys, ir fil. O. Ščiukaitė.

Negalintieji dalyvauti, atsiliepkite laišku. KOMISIJA.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATOS!

Atėjo laikas eiti į pensiją

Ateina laikas pasakyti sau pačiam, kad jau gana geras biznis ir vedamas be sunkumų, bet kai žmogui priartėja tam tikras amžius, reikia atsiverkinti nors ir su geriausiai dalykais.

PARDUODU TABOR FARM VASARVIETĘ

Tabor Farm, Sodus, Mich., vasarvietė yra 100 mylių nuo Chicago, Ill. ir 10 mylių nuo Benton Harbor, Mich.

Pagrindiniam įmokėjimui reikia įnešti \$125,000.00. Likusiai sumai labai lengvos įmokėjimo sąlygos.

Susidomėjusiems prisiųstu reikalingas informacijas ir literatūrą.

JUOZAS BACHUNAS, Sav. SODUS, MICHIGAN

Lietuviškoje Chicagoje

VYRŲ CHORO LAIMĖJIMAI

MŪSŲ VYRAI PUKIAI PASIRODĖ SKRAIDANČIO OLANDO PASTATYME CHICAGOS LYRIC OPEROJE. TAI SUSTIPRINO JŲ ENTUZIAZMĄ NAUJIEMS PARENGIMAMS LIETUVIŲ VISUOMENĖS RIBOSE. SELEZIEČIAI VĖL ATLIETUVINAMI. DRAUGAS IR FRONTININKAI.

"Its major advantages were ... the spirit and verve of the male choruses, including Lithuanian guests" — rašė garsioji Chicagos Tribune kritikė Claudia Cassidy apie čekagiškės Lyric Operos R. Wagnerio Skraidančio Olando premjerą pereiną penktadienį. Kad si paprastai labai priekabi ir žiauri kritikė, šalta atsliepusi apie visą pastatymą, rado reikalo atskirai paminėti lietuvių vyrų chorą, talkininkavusį Lyric Operai, buvo labai maloni staigmena mūsų vyrams. Ir atlyginimas už jų reikalavimą įrašyti į operos programą ne jų pavardes, kaip siūlė operos vadovybė, bet viso kolektyvo — Chicagos lietuvių vyrų choras — pavadinimą. Mūsų chorą tam pastatymui paruošė nuolatinis Lyric Operos dirigentų asistentas Aleksandras Kučionas, kuris, kaip programoje buvo pažymėta, yra atsakingas už visą Skraidančio Olando muzikinį paruošimą. Nors mūsų choro partija turėjo būti atlikta už kulisių, dirigentas Lovro von Matacic (Milano Scalos ir Vienos operos nuolatinis dirigentas), per repeticiją pastebėjęs mūsų vyrų puikų pasiruošimą, didesniai efektui pasiekti juos išleido į sceną, kur jų pasirodymas buvo dėkingai ne tik Cassidy, bet ir kitų kritikų, pastebėtas.

Dalyvavimas aukšto lygio pastatyme su pasaulinėm žvaigždėm, (dekoracijos ir kostiumai buvo išnuomoti iš Romos operos), labai praturtino mūsų vyro choro teatrinį patyrimą, kuris pravers ruošiant lietuvių visuomenei G. Verdi Trubaduro operą ateinančių metų kovo 19, 20 ir 27 dienomis. Tai jau bus ketvirtą operą (po Rigoletto, Fausto ir Carmen) statoma lietuvių kalboje šio choro A. Kučionos meninėje vadovybėje. Gegužės 22 d. choras, minėdamas savo dešimtmetį ruošia išskilmingą koncertą, palydint simfoniniam orkestrui.

Laimėjimas Lyric Operoje labai sustiprino vyrų choro ir jo talkininkų solistų bei operos moterų choro entuziazmą.

VIENUOLYNAI:

VIENYBĖ informuojama, kad gavusi daug protestų, Saleziečių vadovybė Italijoje nusprendė vėl atkurti lietuvišką saleziečių vienuolyną Cedar Lake, Ind. kurį, kaip VIENYBĖ buvo pranešusi, prieš kurį laiką nulietuvino. Tai dar kartą įrodo, kad aktyvus stovėjimas savo interesus sargyboje visados išeina į naudą, o kad didžiausių priešų reikia įsiskoti savo tarpe, parodo sekantis pavyzdys.

Nukryžiuotojo Jėzaus seserys, kurios lietuvių pastangomis pastatytos materialiai ant kojų Brockton, Mass., išrinkus prieš pora metų naują viršininkę, neva lietuvaite, nutarė suanglėti. Naujoji vir-

šininkė išsiuntinėjo visoms narėms atsi-klausimą, ar jos sutinka persiorganizuoti į grynai "airišką" vienuolyną su anglų ofi-ciale kalba. Kadangi vienuolyne paklus-numas yra "viena didžiausių dorybių, pasipriešinimo sumanymui "ištautėti" ne-laukiama.

DRAUGAS švęsdamas savo 50 m. jubi- liejų negavo Lietuvių Fronto Bičiulių pa- sveikinimo (buvo tik keli atskiri apmokėti atskirų frontininkų sveikinimai). Chica- goje iš to daroma išvada, kad frontininkai vis dar nėra patenkinti savo prieš metus padarytu perversmu, kurio pasekoje buvo atstatytas iš politruko pareigų kun. dr. V. Bagdonavičius MIC. Esą ir po to L. Šimū- čiuui leidžiama vartyti skaidymo darbą krikščionių demokratų naudai.

Savo jubiliejaus proga DRAUGAS buvo -surošęs Čiurlionio ansamblio koncertą, kuris sutraukė pilną Marijos High salę žmonių.

VEIKLA

ALT valdybos sudarytoji komisija iš dr. K. Drangelio, T. Blinstrubo ir J. Tala- lo aukų rinkimui pagyventi savo pirmi- ninku išrinko J. Talalą.

Maniloje, Filipinuose, įvykstančiame Pax Romana (katalikų jaunimo) tarptauti- nime kongrese ateitininkai nutarė suruo- šti parodėlę, vaizduojančią Lietuvos pa- vergimą.

FILMAI

Chicagos Amerikos Lietuvių Taryba gruodžio 5 d. Lietuvių Auditorijoje ruošia filmų demonstraciją, kur bus parodyta Dan Kuračio dar Nepriklausomoje Lietu- voje padarytas filmas ir kai kurie kiti ke- lionių (tarp Argentinos lietuvių) filmai bet ne jo kontraversiniai vaizdai iš kelionės po Sovietų Sąjungą.

Ta proga tenka patikslinti, kad perei- tame Vienybės numeryje tilpusi informa- cija, kad vietos lietuvių prekybos rūmai atsisakė demonstruoti Kuračio kelionių Tarybų Sąjungoje filmą, neatitinka tikre- nybės. Iš tikro kalba ejo apie vieno kana- diečio susuktą ir rūmams pasiūlytą filmą.

MIRĖ

Petras Glemža, 50 m. buv. advoka- tas, neo-lithuanas ir tautininkų veikėjas, važiudamas į Adomo Varno 80 m. su- kakties proga suruoštą parodą.

Jurgis Akelis, 55 m., populiarus šokių kapelos vadovas, automobilių susidurime.

DAN KURAITIS, žinomas Chicagos biznierių ir visuomenininkas, gruodžio 5 dieną rodyt filmas iš savo ke- lionių.

SVENČIŲ PROGA
VIENYBĖ
- geriausia dovana -
Prenumerata 1 M. \$7.00
Studentams \$5.00

PRENUMERUOKITE VIENYBĖ!
Pradžiuginkite savo draugą ar artimąjį, suteikdami dovaną, kuria džiaugsis visus metus!

VIENYBĖ
PO 19 METŲ SIBIRO

VIENYBĖ

BANGA TELEVISION

VYT ZELENIS, Savininkas
3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349

Parduodama: televizija, radijas, Hi-Fi stereo fonografai, dulkių siurbiai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola aparatams. 40 nuošimčių nuolaidos Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

Taisoma televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 val. vak. Penktadieniais iki 9 v. v.

FIRE - AUTO - LIABILITY - LIFE
ROBERT F. NARK
APDRAUDOS SPECIALISTAS
26 Court Street, Brooklyn 1, N. Y.
Telefonas: MAin 4-6400
700 Caroline Avenue
N. Valley Stream, N. Y.
Tel. VALley Stream 5-0783
- BULGLARY - COMPENSATION - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD

VIENYBĖ
192 Highland Blvd. Brooklyn 7, N. Y.
Siunčiu \$..... ir prašau, kaip dovaną, Vienybę siųsti:

Vardas

Adresas

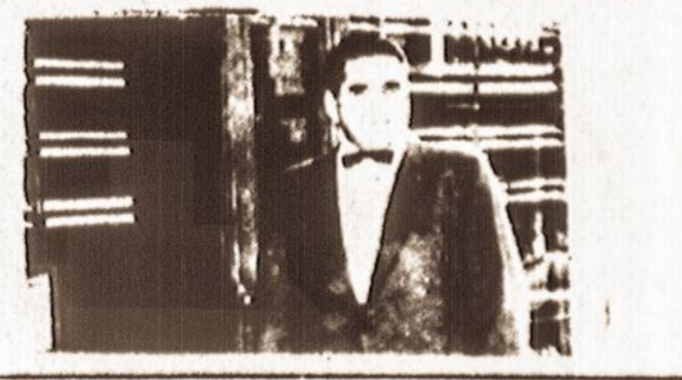
Miestas

Zona Valst.

White Horse Tavern

BARAS, RESTORANAS IR SALE
FRANAS BRUČAS, Savininkas
Duodami polaidotuviniai pietūs

86-16 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRginia 6-9519

UNIVERSAL SAVINGS

DABAR MOKA **4 1/4%** DIVIDENDO

UŽ APDRAUSTUS SHARE ACCOUNTS ŠĖRŲ SĄSKAITOS INVESTMENTUS

Uželkite šįandien arba telefonuokite tuojau, kad galėtumėte gauti didesnį nuošimtį už savo santaupas.

UNIVERSAL SAVINGS & Loan Association
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS
TELEFONAS: HAYMARKET 1-2028
VISOS TAUPYTOJŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00

VIENYBĖ

Lithuanian Weekly Established in 1886

Juozas Tysliava, Editor and Publisher
192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.
Telephone: APplegate 7-7257
Vytautas Meškauskas, Associate Editor
2625 S. Harvey, Berwyn, Illinois
Entered as Second Class Matter October 23, 1907
at the Post Office of Brooklyn, New York
Subscription rate: \$7.00 for one year.
Advertising rates on application

PAVERGTOS IR PADALINTOS

Jungtinių Tautų sluoksniuose dabar kalbama ne tik apie pavergtasias, bet ir pusiau padalintas tautas. Tame pavergtų ir padalintų tautų skaičiuje yra ir Lietuva su kitais dviem savo šiaurės kaimynais Pabal-tij.

Tos padalintos arba pusiau pavergtos tautos bei valstybės, kurias retkarčiais prisimena ir Jungtinės Tautos, yra Vokietija, Korėja, Vietnamas ir Kinija. Viena pusė jų komunistų valdžioje, kita pusė arba dalis jų, kaip, pavyzdžiui, Formozos sala, yra nacionalistų valdomos.

Negalima sakyti, kad praeityje nebūtų buvę panašaus valstybių skaldymo bei dalinimo. Tai rodo Italijos, Prancūzijos, Vokietijos, Ispanijos ir kitų kraštų istorijos pavyzdžiai. Bet išskyrus Ispaniją, kurios pusė kartą buvo užkariauta arabų, nė viena tų tautų nebuvo taip priešiška viena kitai nuteiktos, kaip dabar komunistų ir nacionalistų suskaldytos.

Senojo, feodalinio imperializmo pėdsakai šiuo atveju tebėra žymūs visame senajame pasaulyje. Pavyzdžiui, baskų tauta nuo neatmenamų laikų yra padalinta tarp Ispanijos ir Prancūzijos. Net Lietuva, kunigaikščių laikais išplėtusi savo erdvę į Rytus, niekad nepajėgė išlaisvinti tų pačių lietuvių gyvenamų žemių abipus Nemuno žemupio.

Bet tai buvo feodalizmo laikais. Tai buvo vokiečių veržimosi į Rytus laikais. Pagaliau net ir mūsų laikais, kai Hitlerio nacionalizmas žudė žudė tautas, Mažosios Lietuvos lietuviškumo šaknys dar nebuvo galutinai išrautos. Bet štai ateina sovietiniai bolševikai su savo "socialistiniu turiniu ir tautine farma," ir Mažoji Lietuva, lyg mirazas tyruose, išnyksta. Kur dingio Tilžė, Ragaine, Stalupėnai, Gumbinė, Įsrutis, Labguva, Karaliaučius?...

Jau tik šis vienas Mažosios Lietuvos likimas rodo, kad sovietinis imperializmas yra šimtą kartų žiauresnis už bet kurį kitą tautų grobimo, jų dalinimo ir virškinimo būdą praeityje. Gaila, kad Jungtinės Tautos šį taip opų tautų naikinimo klausimą tik apgraibomis tepaliečia.

- Gruodžio mėnesį, prieš Kalėdas, Vatikanas išleidžia naują pašto ženklą Lietuvos globėjo šv. Kazimiero 500 metų sukakčiai paminėti.

KAIREJE:

NEW YORKO GUBERNATORIUS NELSON ROCKEFELLER (antras iš dešinės) "Nixono žemėje". New Yorko gub. Rockefeller neseniai lankėsi vakarinėje valstybėje ir tarėsi su Respublikonų Partijos vadovais 1960 metų rinkimų reikalui. Nuotraukoje (iš kairės į dešinę, pirmoje eilėje): Los Angeles County Republican Assembly vicepir. L. Valiukas, buv. Kalifornijos gubernatorius Goodwin Knight, gub. Nelson Rockefeller ir buv. Kansas valst. gub. Fred Hall. Kalifornijos respublikonai 100% pasisako už Richard Nixono kandidatūrą JAV Prezidento vietai, bet gub. Rockefeller buvo labai draugiškai visų sutiktas Los Angeles mieste ir kitur.

ŽURNALIZMO ABECĖLĖ

NUO VARGONININKO IŠKOLIOJIMO IKI SPAUDOS PASISEKIMO PASLAPTIES VERSMIŲ.
IŠ MIŠKO ATSINEŠTOS KAI KURIŲ "KULTŪRININKŲ" PAŽIŪROS Į SPAUDĄ. LĒTAS MŪSŲ
SPAUDOS IŠSIVADAVIMAS IŠ PARTINĖS IR IDEOLOGINĖS VERGIJOS.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Prieš kiek laiko VIENYBĖJE pasirodžiusi žinutė, kad vargonininkas iškoliojo dainininką - "Tu čia man dypukška nekrioksi!" - sulaukė šio tokio atgarsio. Vargonininkas pradėjo jieskoti pasiskolinti ar gal net nupirkti savo vaikams lietuviškų knygų (žiūrėkit koks aš patriotas!), o J. Kreivėnas DRAUGE ta proga išdrožė man pamokslą, nors ne aš buvau tos žinios autorius ir pats visai nesiveržiu giedoti bažnyčioje lietuviškai ar kaip kitaip. Prie to pamokslu grįžtu todėl, kad jis tilpo ne DRAUGO juokų skyriuje, kur chroniškai trūkstant geresnės medžiagos galėtų būti vietos, bet plačiai skaitomam paskutinia-me puslapyje. Mat tame pamoksle, gali sakyti, klasiškai suformuluojama, deja, gana didelės mūsų "kultūrininkų" dalies pažiūra į spaudą ir žurnalizmą. Rašė Juozas Kreivėnas rugsėjo 28 d.

"Brooklyne Išeinančioje Vienybėj V. Meškauskas už liturginio giedojimo nuostatų laikymąsi apkaltino Chicago Marquette Parko bažnyčios vargonininką. Kur čia ir supalsytum visų V. Meškausko temų ir narso be ribos! Tik negallma pakęsti, kai jis čia prisistato lyg ir kovotoju už bažnyčios lietuviškumą."

Toliau Kreivėnas prieina, aukštu stiliumi tariant, prie kartų problemos, išveddamas tokį pamokslinimą:

"... senieji ateiviai ir naujieji ateiviai ir vienai ir kitai yra patriotai, bet tarpusavyje raunasi iš nesusipratimo. Šios rūšies nesusipratimų turime ir didesnių ir mažesnių. Lietuviškam reikalui nusipelno tie, kur tuos nesusipratimus mažina, o ne tie, kur nesusipratimus ryškina."

Is to galima išskaityti, kad J. Kreivėnas mano, jog a) kiekviena kronikos žinutė yra dedama su tam tikru "aukštesniu" tikslu-prisistato lyg ir kovotoju už bažnyčios lietuviškumą - ir kiekviena žinutė, jei yra dedama, turi būti atitinkamai "suprizuota" - "nusipelno tie, kur nesusipratimus mažina";

b) žurnalistai turi rašyti tik savo siauros specialybės temomis - "Kur čia besupašytum visų V. Meškausko temų ir narso be ribos."

Pažiūra a) yra grynai totalistinė, bolševikų spaudos žinios kaip ir kiekvienas nusičiaudėjimas turi eiti bolševizmo naudai. Pažiūra b) ignoruoja tą faktą, kad civilizacijoje visuomenėje žurnalizmas yra išsivystęs į atskirą profesiją. Kad parašius patraukly paskaityti straipsnį, reikia turėti ne tik specifinių žinių, bet ir atitinkamo sugebėjimo bei patyrimo tas žinias efektingiausiai perduoti platesnei visuomenei.

Kad tokias pažiūras pas mus dar galima viešai pareikšti, nerizikuojant sulaukti juoko audros, aiškintina tur būt tuo, kad per trumpą nepriklausomybės laikotarpį nespėjome išvysti modernios nepriklausomos spaudos, o atsidūrę čia susergame tokiu gimtojo krašto ilgesiu, kad nenorime pastebėti vietos kultūros ir civilizacijos laimėjimų.

Nepriklausomoje Lietuvoje iki pat galo vyravo partinė spauda, kurios siekliai yra panašūs, nors gal ir ne tiek iki galo logiškai išlaikomi, kaip bolševikų spaudoje. Ir ten buvo stengiamasi kiekviena žinia iškelti valdžios nuopel-

nus ar jai įgelti. JAV spauda partinių laikraščių vyravimo periodą baigė 1860 metais. Jau 1880 metais beveik ketvirdalis visų Amerikos laikraščių nebuvo susirišę su bet kokiom politinėm partijom, o Vienybės pasirodymo metais beveik pusė. Tuo tarpu lietuvių spaudoje vyko visai priešingas procesas, nuo VARPO ir TĖVYNĖS SARGO laikų kiekvienas laikraštis buvo glaudžiai susijęs su kokia politine ar tiksliau pasaulėžiurine grupe. Taip pav. šiomis dienomis atšventęs 50 metų jubilėjų DRAUGAS buvo įkurtas specialiai kovoti su "bedievybe." Ir turėjo praėiti pusė šimto metų iki beveik tuo pačiu laiku prasidėjusios NAUJIENOS konstatuotų (s.m. lapkričio 17 d.):

"Religiniai ginčai mūsų spaudoje šandien nebėra tokie stiprūs, kokie jie buvo ligi Antrojo Pasaulinio Karo. Dabar jei ginčijamasi, tai daugiau filosofiskai. Todėl ir skirtingų ideologinių krypčių laikraščiai gali gyventi taikingoje koezistencijoje."

Kodėl pas mus tas procesas taip ilgai užtruko, suprasti nesunku.

1836 m., kada Lietuvoje rašytas žodis buvo nedaug kam prieinamas, New Yorke ir Brooklyne gyveno 300,000 žmonių, kurie išpirkdavo apie 70,000 egz. laikraščių, atseit, sunku buvo rasti rastingą šeimą, kuri neturėtų laikraščio. Įvedus privalomą mokslą, beraščių skaičius po 30 metų tesiekė tik 9% visų gyventojų. VIENYBĖS pasirodymo laikais Amerikoje buvo apie 15,000 laikraščių, kurių apie 10% leidžiami ne anglų kalba. Kodėl laikraščių skaičius pradėjo tada taip smarkiai augti? O gi dėl to, kad buvo suprasta jo reikšmė. Atrodė, kad, tariant New Yorko Herald leidėjo J. G. Bennett žodžiais:

A newspaper can send more souls to Heaven, and save more from Hell, than all the churches of chapels in New York - besides making money at same time."

Nepaprastas spaudos išsiplėtimas Amerikoje aiškintinas ne tik spaudos laisve, kokios nepažino nė vienas Europos kraštas (dėl tos laisvės ir čia reikėjo nemažai kovoti), bet ir specialiu laikraščių leidėjų siekimu patiekti tokias žinias ir taip, kad jos sukeltų "human interest." Taip, pavyzdžiui, daugiau kaip prieš šimtą metų New Yorko Herald sulaukė aniems laikais milžiniško pasisekimo, pradėjęs nepaprastai smulkiai aprašinėti raštininkėlio Robinsono bylą. Tas Robinsonas buvo kaltinamas nužudęs prostitutę H. Jewett. Herald sugebėjo tą bylą taip išplėsti, kad ji pasidarė visiems įdomi: ir filosofams ir tarnaitėm.

Per didelis pataikavimas žmonių smalsumui, be abejo, turėjo ir labai blogų pusių, tačiau tai buvo vienintelis raktas į didesnę tiražą. Dėl savo prieinamumo plačiom masėm 1880 m. New Yorko vokiečių Staats-Zeitung turėjo 50,000 tiražą, tai yra daugiau negu bet kuris laikraštis pačioje Vokietijoje! (Įdomu ta proga pastebėti, kad 1892 m. JAV buvo leidžiami net 97 vokiški dienraščiai. Nuo tų metų ne anglų kalba leidžiamų laikraščių skaičius pradėjo smarkiai mažėti).

(Bus daugiau)

VIENYBĖ, 1959 m. lapkričio 27 d.

Pianisto A. Kuprevičiaus koncertas su buv. Toscanini orkestru Symphony of the Air

Pianistas Andrius Kuprevičius

Dirigentas V. Marijošius

1960 m. kovo 6 d. (2:30 val. p. p.) Town Hall New Yorke įvyks pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertas su pagarsėjusiu Symphony of the Air. A. Kuprevičius skambins Bartoko No. 3 ir Rachmaninovo No. 2 piano koncertus su orkestru kurį diriguos Vytautas Marijošius. Programoje, be to, bus ir kitų simf. veikalų, jų tarpe vienas lietuvių kompozitoriaus kūrinys. Andrius Kuprevičius New Yorke Town Hall debiutavo kaip pianistas prieš keletą metų, bet V. Marijošius, kaip dirigentas pasirodys čia pirmą kartą. Faktas, kad jo, kaip dirigento New Yorke debiutas įvyks su tokiu orkestru, kaip Symphony of the Air ypač reikšminga. Vėliausiu metu, Symphony of the Air, kurio styginės sekcijos dalis matoma viršutinėje nuotraukoje, išleis visą eilę stereofoniškų ir kt. plokštelių, jų tarpe su pianistu Van Cliburn, neseniai mirusiu komp. Villa-Lobos, Igor Markievich, Stokovskiu ir kitais dirigentais.

V. Maželis nuotrauka

Mums rašo

Gerbiamas Pone Tysliava:

Esu nuolatinis VIENYBĖS skaitytojas nuo Jūsų apsilankymo pas mus į svečius, rodos, 1954 metais. Tad norėčiau šiuo laišku pasidalinti su Jumis savo mintimis ir pareikšti savo nuomonę kai kuriais spaudos klausimais. Jūs, būdamas amerikietiškos laisvos spaudos redaktorius, manau, priimsite mano pastabas ir nuomonę maloniai ir be kartumo širdyje, nes tas išplaukia iš mano gerų norų ir troškimo lietuviams tikrosios vienybės, kurią Jūs bandote įkurti per naują savo organizaciją, neseniai New Yorke įsteigtą.

Jūsų laikraštis buvo įsteigtas ir plačiai žinomas mūsų Wyoming Valley apylinkėje. Jis dabar galėtų taip pat būti plačiai skaitomas ir kitur Amerikoje ir pas mus jo gimtinėje. Aš manau, kad VIENYBĖ ir yra plačiai skaitoma ir turinti įtakos. Todėl aš ir bandau kaip Jums pasakyti.

Dauguma Jūsų straipsnių yra geri, gyvai parašyti ir nagrinėja opius ir degančius mūsų tautos klausimus. Už juos aš turiu tik pasveikinti laikraščio vadovybę ir rašytojus. Su apgailėstaviu, tačiau, turiu pareikšti, kad kai kurie straipsniai yra be-reikalingi, nes jie įneša į skaitytojų dvasią nepasitenkinimo ir sumišimo. Aš turiu galvoje tuos straipsnius, kurie liečia religiją ir Dievą. Buvo straipsnių apie Kristų, kurie neverti skaitymo ir spausdinimo. Taip pat kartais, sąmoningai ar ne sąmoningai, spausdinate Dievo vardą su maža raide. Tokiais straipsniais nepasitarnaujate mūsų žmonėms, bet pasitarnaujate bedieviams ir komunistams, kurie yra "DVYNUKAT" savo veikloje prieš mūsų tautos tradicijas ir dvasiskumą.

Man prisimena šia proga viens svarbus įvykis iš mūsų vieno valstybininko gyvenimo. Tuoj pat po pirmojo pasaulinio karo Ernestas Galvanauškas Paryžiuje ruošė lietuviams ir jų draugams vakarėlį. Iškilmingoj vietoj ant sienos jis pakabino kryžių. Viens iš dalyvių Ernestui Galvanauškus pastebėjo: "Kam pakabinai kryžių, į kurį Tu netiki?" Ernestas Galvanauškas jam atsovė: "Aš tą darau ne savo asmeniškais, bet tautos sumetimais, nes lietuvių tauta myli kryžių." Toki supratimą gali turėti tik aukštos kultūros žmogus, kaip Ernestas Galvanauškas.

Tad, baigdamas savo laišką, noriu prašyti Jūs, Redaktoriau, kad mes lietuvių sekte pavyzdį mūsų didelio valstybininko Ernesto Galvanauško ir gerbtume bei rodytume pagarbą lietuvių tautos idealams ir nusiteikimams, nors tas, tiesa, gali kartais ir būti priešinga mūsų asmeniškiesiems sumetimams.

Linkiu Jums asmeniškai, Jūsų šeimai ir Jūsų laikraščiui didžiausios sėkmės ir reiškiu aukštos pagarbos žodį,

KUN. JONAS J. KASAKAITIS
Sv. Kazimiero Parapijos Klebonas
Pittston, Pa.
Pirmosios Amerikos Lietuvių Tarybos
Narys 1917 - 1918 m.
Pas Prezidenta Wilsoną Delegacijos
Narys
Gedimino Ordenu Kavaliereus

Pittston, Pa.
1959 m. lapkr. 14 d.

Sveikinu nutarimą kurti Amerikos Lietuvių Vienybę. Linkiu naujai organizacijai būti cementu lietuvių tarpe.

L. NORKUS

Lapkričio 20 d. Vienybėje paskelbtas rašinys "Ar dabar jau Military Attache?...?" privalo patikslinamas. Lietuvos Delegacijos 1959. 8. 12 d. rašte Pavergtųjų Europos Tautų Seimo pirmininkui Lietuvos

"PENKIŲ STULPŲ" ANGLISKOJI VERSIJA VASARIO MĖNESĮ

A. Landsbergio dramos "Five Posts in the Market Place" (Penki Stulpai Turgaus Aikštėje) premjera numatoma New Yorke, Off-Broadway, 1960 m. vasario pradžioje. Režisuoja Boris Tumarin, produceris John Lotas. Dėl teatro dar tariamasi. Aktorių apklausinėjimas jau pradėtas.

Pastatymo biudžetas šiuo metu yra 12,000 dol. Viena akcija 180 dol. Minimalus investavimas - trečdalis akcijos, 60 dol. Besidomintieji investavimu į šį pastatymą (investavimas gali būti ir grupinis), platesnės informacijos gali kreiptis šiuo adresu: A. Landsbergis, 87-20 125 Street, Richmond Hill 18, New York.

Delegacijos sąraše iš eilės eina "... Juozas Lankoronskis, journalist, former Attache Militaire of Lithuania in Paris - Paris, France. 8. Vincas Rastenis, journalist, Chairman of the Lithuanian Independence Alliance - New York, N. Y." Pavergtųjų Europos Tautų Seimo raštinė, sudarydama Seimo 74 posėdžio kalbėtojų sąrašą, per klaidą vietoj Rastenio titulo įrašė Lankoronskio titulą. Ta klaida buvo pastebėta tik posėdžio darbotvarkę išdalinus ir nesuskubta pataisyti. Pats Lietuvos Delegacijos narys V. Rastenis dėl tos klaidos yra nieku dėtas.

V. SIDZIKAIŠKAS
Lietuvos Delegacijos
Pavergtųjų Europos Tautų
Seime Pirmininkas

Netekus mylimo tėvo,
kompozitoriaus
ALEKSANDRO KAČANAUSKO.

Jo sūnui muzikui
Algirdui Kačanauskui ir
kitiems šeimos nariams
reiškiu giliausią užuojautą.

JOKŪBAS J. STUKAS

Skaitytojai, kurių prenumerata baigėsi, ar greitai laiku baigsis, maloniai prašomi naudoti šį kuponą, siunčiant savo mokėstį.

(Kada jūsų prenumerata baigiasi - žiūrėkite greta savo vardo ir adreso laikraštyje.)

VIENYBĖ

192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

Siunčiu prenumeratą už Vienybę:

- Už tris metus \$15.00
 Už du metus \$12.00
 Už vienerius metus \$7.00

Vardas _____

Adresas _____

Miestas _____

Zona _____ Valst. _____

KONSTANCIJAI PLECHAVIČIENEI MIRUS,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo likusiems vaikams -
Modestai Plechavičiutei, Elenai Legeckienei,
Pranei Rozinskienei, dr. Leonardui Plechavičiui,
gen. Povilui Plechavičiui.

HALINA ir JURGIS MONTVILAI, sūnus Vidas

KAIP ŽMOGUS JAUSIS ERDVĖJE

(Tęsinys)

Kaip žmogus junta savo svorį? Bet kurioje padėtyje žmogus slepia atramą. Ši atrama, pagal trečiąjį Newtono dėsnį, tokia pat jėga spaudžia žmogų. Dėl to deformuojasi kai kurie kūno audiniai. Esantieji šiuose audiniuose nervai yra jaudinami, ir šis sujudinimas persiduoda į smegenis. Būna atveju, kai žmogaus svoris trumpam laikui smarkiai sumažėja arba net visai išnyksta. Pavyzdžiui, leidžiantis liftu žemyn. Pirmu momentu, kol žmogus dar neigijo lifto greičio, jis spaudžia į atramą žymiai mažiau, negu liftui nejudant. Jei liftas leistųsi žemyn pagreičiu, kuris lygus svorio jėgos pagreičiui (apie 10 m/sec²), tai jis visai nejus savo svorio. Panašiai būna ir sokant iš lėktuvo. Kol oro pasipriešinimas mažas ir parasiutis neišskleistas, žmogus krinta nejudamas savo svorio.

Kol žmogus neįpratęs, svorio netekimas sukelia jam nemalonų jausmą. Žmogus jaučiasi lyg krintas į bedugnę, svaigsta galva ir pan. Dirbtiniame Žemės palydove svorio nejutimas sudarytų žmogui iš pradžių daug idomumo, bet kartu ir daug nepatogumų bei nemalonių. Išvaizduokite, kad jūs esate tokia palydove, kur viskas jame ir jūs patys neturite svorio. Visi daiktai ir žmonės gali laikytis ore bet kurioje padėtyje. Visus daiktus palydove reiktų pritvirtinti prie grindų ir sienų. Žmonės dirbdami turėtų prisirišti prie sėdynių miegodami — prie sienų, nes mažiausias neatsargus judesys, ir žmogus vartysis ore arba atsitreks į patalpos sieną. Bet už tai miegoti būtų labai gerai. Jokie pūkai negali būti tokie minkšti, kaip oras žmogui be svorio.

Išvirti arbatą palydove būtų nelengva, nes, pirmiausia, į virdulį nebus galima

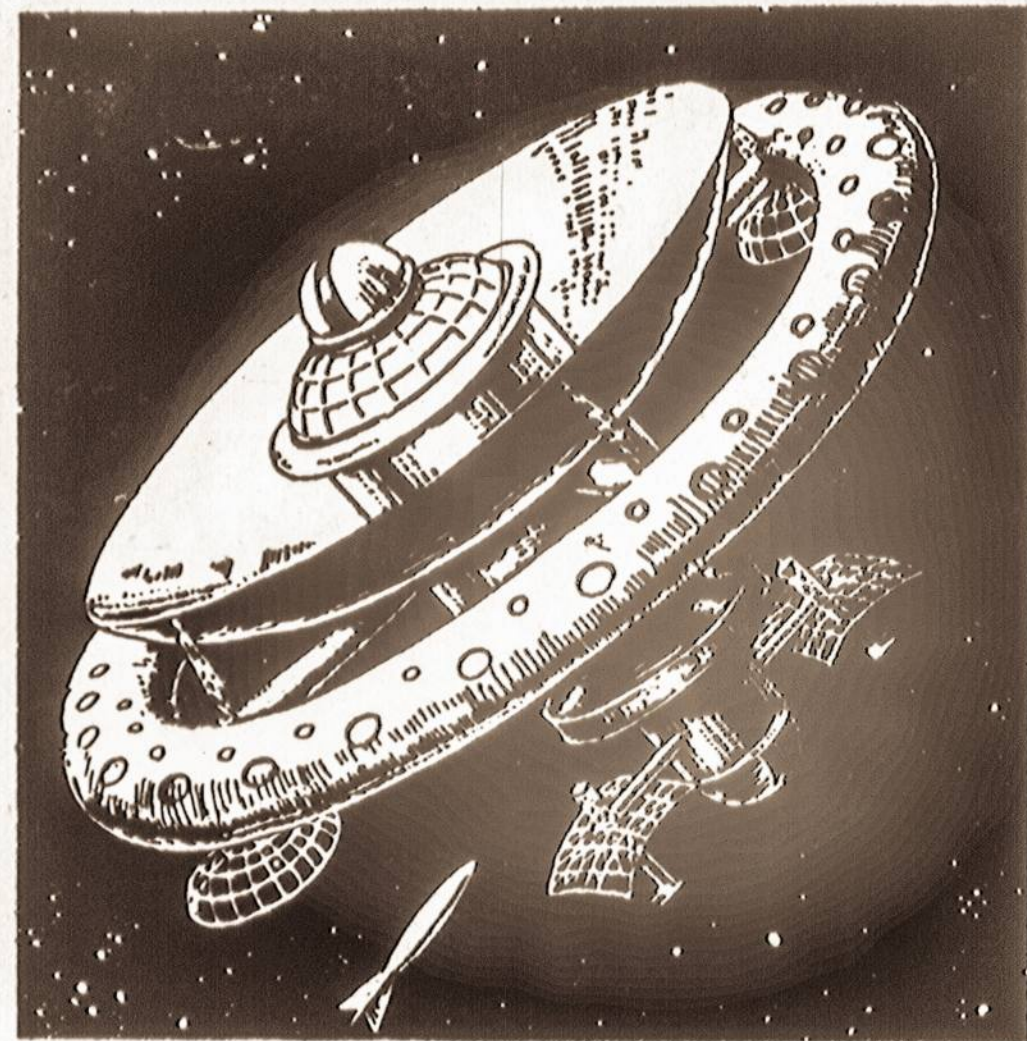
ipilti vandens. Skystis galima perpilti iš indo į indą tik svorio jėgos dėka, nes tik dėl svorio skystis teka žemyn. Ten, kur nėra svorio, skystį bus galima tik iškratyti iš indo, bet ne išpilti. Iškratytas skystis lengvai gali pasilikti ore. Dėl paviršiaus įtempimo, jis gaus rutulio formą. Nepabandykite gerti toki rutulį. Vos tik prisilietus, vanduo sudrėkins jūsų veidą, drabužius, ir jūs liksite neatsigėręs. Vanduo virs tik indo apačioje. Žemėje, verdant vandenį, sušilusios skysties dalelės tampa lengvesnės ir kyla aukštyn. Jų vietą užima šaltesnės skysties dalelės, ir taip vyksta nuolatinis skysties maišymasis. Dirbtiniame palydove, kur nebus svorio, tokio maišymosi nebus. Čia teks patiems palydovo gyventojams nuolat maišyti vandenį, kad jis visas užvirtų. Gerti arbatą bus galima tik iš bonkų čiulptukais.

Judėti palydove žmonės galės tik prisitraukdami virvėmis arba išmetant masyvius daiktus. Daiktas šiuo atveju lėks į vieną pusę, o žmogus į kitą. Galima bus judėti panaudojant nedidelius motorų sukamus oro sraigtus.

Dirbtiniame Žemės palydove, greičiausiai, bus sudarytas dirbtinis svorio jutimas. Žinoma, jis nebus pagrįstas traukos jėgomis. Trauka tarp palydovo ir jame esančių daiktų bei žmonių bus, bet ji labai nežymi. Svorio jutimą teks sudaryti, panaudojant išcentrinę jėgą. Leidžiant palydovui sukis aplink tam tikrą greičiu, visi daiktai bus spaudžiami prie sienų, ir ši spaudimą bus galima jauti kaip svorį.

Kalbant apie dirbtinį Žemės palydovą, dažnai klausama, kaip bus galima pereiti iš raketos į palydovą, kai raketa ir pats palydovas judės milžiniškais greičiais.

Dar vienas dirbtinio Žemės palydovo projektas.

Kinė kartais tenka matyti toki vaizdą. Dideliu greičiu važiuoja traukinys. Jį vežasi automašina ir, lekiant jai šalia traukinio, žmogus persoka iš automašinos į traukinį. Atrodo labai rizikingas suolis. Tačiau taip nėra. Daug rizikingiau būtų išsokti iš automašinos ant žemės, nes, kai automašinos ir traukinio greičiai beveik vienodi, tai persokti iš automašinos į traukinį ne pavojingiau, kaip išsokti nuo žemės į labai lėtai judantį traukinį. Taip ir su raketa. Jei jos greitis beveik prilygs palydovo greičiui, tai raketa, priartėjusi prie palydovo, pamažu leis į jai skirtą patalpą. Po to patalpa bus pripildyta oro, ir žmonės galės ramiai išlipti iš raketos ir pasiskirstyti po visas patalpas.

KAIP ŽMOGUS JAUSIS TARPLANETINĖS KELIONĖS METU

Daug laiko žmonėms teks praleisti tarpplanetinėje raketoje, kol pasieks tolimos Saulės sistemos vietas. Todėl iš anksto reikia žinoti, kaip žmogus jausis kelionės metu, kaip valdys raketą.

Raketoje, kaip ir dirbtiniame Žemės palydove, bus pakitęs žmonių ir daiktų svoris. Tačiau čia jis keisis žymiai sudėtingiau negu palydove. Palydove mes arba visai neturėsime svorio, arba, jei bus sudarytas dirbtinis svorio jutimas, svoris bus pastovus. Tačiau tarpplanetinė raketa negalės visą laiką judėti tik iš inercijos,

joje dažnai teks įjunginėti variklius, keisti kryptį, stabdyti ją nusileidžiant į atmosferą. Kol raketa judės tik iš inercijos, daiktų svoris bus išnykęs. Nejusime svorio net tuo atveju, kai raketos greitis, artėjant jai prie kurio nors dangaus kūno, smarkiai didės, nes tokiu pat būdu, kaip keisis raketos greitis, keisis ir keleivio greitis. Tačiau, jei raketos greitis keisis dėl variklio veikimo ar atmosferos pasipriešinimo, šiuo atveju erdvėje raketa, ir visa, kas bus joje, judės skirtingais greičiais. Čia bus reiškinys, kurį mes gerai pažįstame Žemėje. Staiga stabdant mašiną, keleiviai lyg ir "stumiami" pirmyn. Tai įvyksta dėl to, kad keleiviai juda tokiu pat greičiu, kurį turėjo mašina, prieš ją stabdant, o mašinos greitis sumažėjo. Taip ir raketoje, keičiantis jos greičiui keleivių atžvilgiu, keleiviai bus spaudžiami prie sienų ir jus lyg ir padidintą savo svorį. Dėl to ir atsirado projektai, kurie siūlo raketoje sudaryti pastovų svorio jutimą, nuolat leidžiant dirbti varikliui, t. y. nuolat didinant raketos greitį keleivių atžvilgiu.

Šiandien dar tiksliai nežinome, kokią įtaką žmogaus organizmui — maitinimuisi, miegui, darbingumui, kraujo apytakai ir kt. turės svorio nejutimas. Ryšium su tarpplanetinių kelionių aktualumu, mokslininkai pradėjo rimtai spręsti klausimą

(Nukelta į 10-tą pusl.)

Svečių dalis Lietuvos Karliuomenės šventės minėjime. J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

VIIENYBĖ, 1959 M. lapkričio 27 d.

DVIEJŲ ŽEMAIČIŲ NUOTYKIAI BRITŲ HONDURE

Arba kaip mudu su Kukučiu jieškujome žemės atsarginei tėvynei kurti

Susižavėjęs prof. K. Pakšto idėjomis apie atsarginę tėvynę Britų Hondure, ryžausi pats savo akimis tą žemę pamatyti, jos paviršiuje pastovėti, jos oru pakvėpuoti. Šią vasarą (liepos mėnesio 20 dieną) mudu su Edvardu Kukučiu, apsirūpinę reikalingomis žiniomis ir bilietais, sėdome į National Air Line keturmotorį New Yorko International aerodrome ir pakėlėm sparnus link Miami, kur atsiradome apie 5 valandą ryte. Ten jau laukė pats prof. K. Pakštas, kuris mus pamatęs tuoj šoko su visokių patarimų pagalba. Netrukus paaiškėjo, kad tą dieną toliau neskrisime, nes mano draugo popieriai nepatenkinamai geri. Teks pasimatyti su Britanijos konsulu, kai ištaiga bus atidaryta, o tuo tarpu pasižvalgsime Miami mieste. Malonusis Pakštas pasiūlė mums savo namų prieglobstį, ką mes su džiaugsmu ir priėmėm.

Nėra to blogo, kas neišeitų į gerą, saiko senieji žemaičiai, todėl ir mudum su Kukučiu, kaip tos pačios tautos nariams, ši tiesa pilnai pasitvirtino. Galiuką nusnaudę malonaus šeimnininko lovoje, apy piečiaus pabudom ir buvome supažindinti su poniu Narūne ir pavaišinti šiltų kraštų pusryčiais. Po kavos, lėktuvo vakarykštis kaukšmas ausyse nutilo. Jau galėjome laisviau pasikalbėti apie kelionės tikslą ir tuos pirmuosius kliuvinius dėl popierių. Visi keturi išėjome į miestą. Saulė stovėjo ant paties viršugalvio ir kalėsi į pakaušį. Pagalvojau, kas bus toje pažadėtoje žemėje, jeigu jau čia, Floridoje, taip yra. Gražu, pasakiška, bet ir karšta, kaip skaistykyje.

Mieste mūsų laukė pirmas nuotykis su policininku. Mes užsikalbėję perėjome judėjimo šviesą. Policininkas pašvilpavo, mes sustojome, o jis priejo ir klausia:

- Džentelmenai, iš kur jūs?
- Iš New York.
- Ar New Yorko žmonės kalba angliškai?
- Taip jie daro, — atsakiau.
- Jai taip daro, tai turėtų žinoti, jog žodžiai "Don't talk" nereiškia: "Walk."
- Mes tai išidėmėsime.
- Teikitės taip daryti.
- Ačiū, — pasakėm, ir jis palikė mus.

Mums buvo ir kvaila ir linksmas tuo tokio jo sąmojaus, bet kitą sykį jau atsargiau žiūrėjome susisiekiimo šviesą.

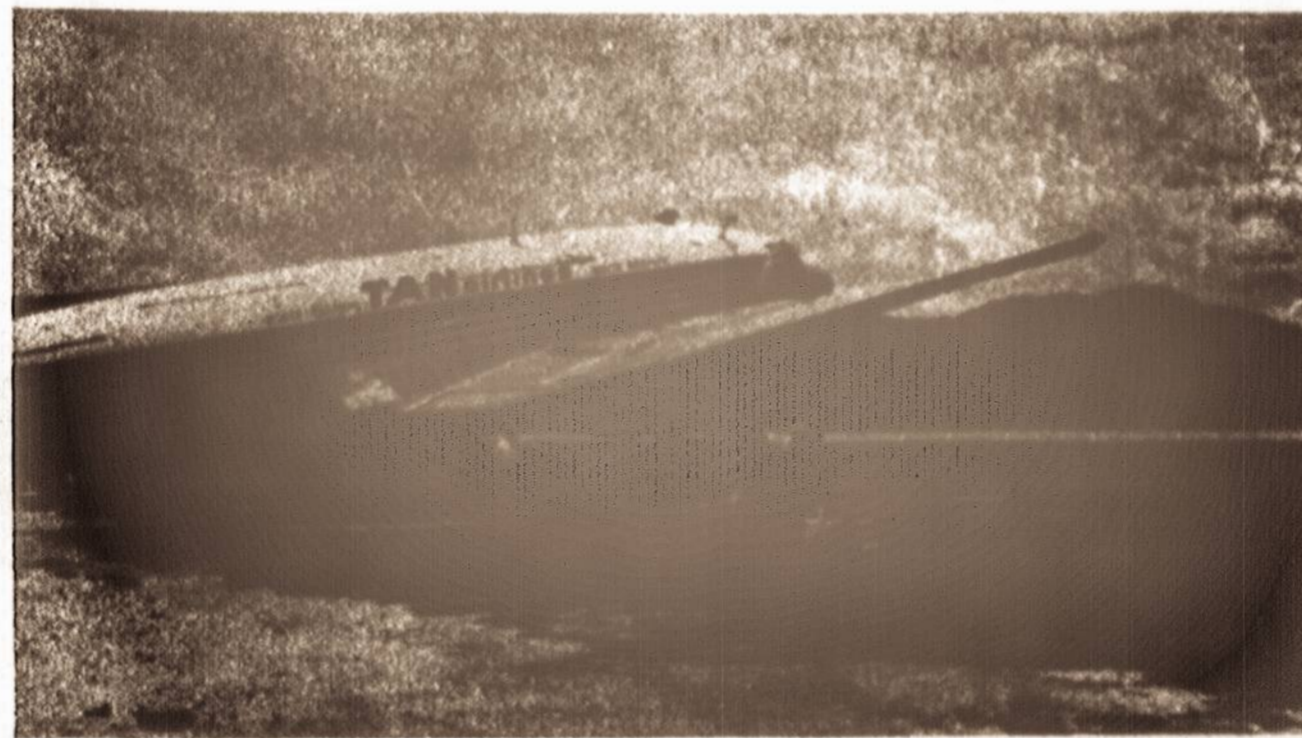
Pagaliau suradome Britanijos konsulatą. Pasitiko sekretorė, iš klausė mūsų bėdas, bet suabejojo savo galėjimu pagelbėti. Kreipėmės į patį viršininką, o jis vėl tą patį — be New Yorko atstovybės jis negali, tokia esanti tvarka. Jis gali parašyti, bet mes turime laukti, kol paštas suvaikščios. Mums nėra laiko, tik dvi savaitės teturime atostogų. Reikia kito kelio jieškoti į dausas.

Buvome belikę trys, nes Narūnė grįžo namo. Nesėkmės taip sugnybė širdis, o saulė — pakaušius, kad pasiryžome rasti bent kokią pagalbą. Sprukome į pirmą pasitaikiusį barą ir čiupome už taurelių su gaivinančiu skiediniu. Širdgėla reikia nuplauti. Pagal savo tautinius papročius, truputį pasiraginę, mes nepajutome, kaip išlenkėme po keletą ir pasidarėme nuosirdžiausi broliai. Netrukus priejo dar vienas brolis, apie 70 metų, šiame krašte gimęs tautietis ir pakankamai bemokąs lietuviškai. Kurgi tu saviškio nerasi! Lietuviai baigia žemės rutulį užvaldyti, pats laikas

VINCAS JONIKAS

Mūsų bendradarbis Vincas Jonikas (kairėje), pakeliui į Britų Hondurą, buvo sustojęs Miami, Floridoje, kur pasimatė su prof. K. Pakštu. Viduryje — poetė Narūnė, dabartinė Pakštienė.

Lėktuvas, kuriuo Jonikas su Kukučiu skrido į Britų Hondurą.

rusams keltis į mėnulį. Paširdžiuose nuotos minties net šilčiau pasidarė.

Minėtoji tautinė dorybė buvo veiksminga — mano bičiulis Edvardas pasidarino ir nuvykęs į aerodromą, JAV Imigracijos istaigoje pagaliau išsiaiškino, kad gali važiuoti ir su svetimšalio kortele, nes bus įleistas į šį kraštą, kai grįš. Pasirodo, kad svarbiausia kliūtis ir buvo, jog be piliečio popierių gali išvykti nebeįsileisti, o anas kraštas be Britanijos vizos gali neleisti pasilikti. Turint JAV pilietybę, jokios vizos 6 mėnesiams įvažiuoti į Britų Hondurą nereikia. Aš čia buvau tvarkoje.

Djevas mums suteikė dar vieną malonę — sužinojome, kad nors ir turime teisę skristi, bet nėra sekančią dieną lėktuvo, skrendančio į Belizę. Teks dar parą svečiuotis Pakšto ir Narūnės globoje. Laimingu supuolimu tą vakarą toje pačioje pastogėje sustojo dvi viešnios iš Argentinos,

abidvi lietuvės. Kieme stovėjo Jono Dunduro, kito garsaus keliauninko, automobilis, gaila, jau be keleivių, nes jie buvo išskridę į svečias šalis. Pagalvojau, koks miestas būtų Miami, jei tenai nebūtų nei Narūnės, nei Pakšto. Kur tokie klajūnai, kaip mes ar minėtieji padaužos, beprisi-glaustų?

Vakare buvo malonu su viešniomis pasidalyti mintimis apie dvi skirtingas laikinąsias tėvynes, Jungtines Valstybes ir Argentina. Mes keikėme, kad šiame krašte baigiame tapti turtingai muzikais, o jos tvirtino, kad tenai daugiau bajoriško stiliaus išlaikoma, tikrai kenčiama nuo valdiškos korupcijos. Mes tvirtai stojome už didesnę lietuvišką bajoriškumą, nors ir kuklesniame turto pavidale. Svarbu, kad turėtumėm savo žemės pašalį, kur mūsų niekas savo įtakos girmomis nemaltų. Lai-

kas būtų pradėti muris patiemis ką nors malti. Tos mintys mus dar labiau ragino jieškoti žemės pašalio, kur būtumėm su savo žmonėmis, su savo veikla, savo tikslui gyventumėm, kad pagaliau būtumėm namie. Kada tie mūsų žmogaus troškimai taps tikrove?

Dar viena diena ir naktis praslinko Floridos padangėje, besidžiaugiant palmėmis, baltu pajūrio smėliu ir šiltučiu vandeniu. Taipgi džiaugėmės šeimnininkų vaišingumu ir Narūnės pasakomis jos literatūrinuose darbeliuose vaikams. Ketvirtadienio rytą patekome į TAN linijos dvimotorį lėktuvą kelionei į pažadėtą žemę. Mus lėktuve pasitiko daili stuartė rusvu veidu ir sultingomis lūpomis, pavaišino kramtoma guma pirmą pažinčiai. Ji aiškiai priklausė daugybei rasei. Netrukus ji mus pavaišino gerais pusryčiais ir gaivinančia kava, kas man buvo geriau už šypsnius.

Keleivių nedaug. Vienas lyg ir amerikietis, viena jauna guatemalietė ir vienas tamsokas, ilgą nosimi žmogėnas, kurs neištarė ne žodžio visą mūsų kelionės.

Saulė patekėjus jau buvome viršum Kubos. Žemė išraižyta keliais ir keturkampius plotus, rausvi debesys plaukė pro akis, kitur matėsi rūkstantys kaminai. Pagalvojau, kad labai tinka Fidel Castro idėjų pasauliui vaizduotis — viskas rausva ir barzdota, kaip senoje pekliskoje knygoje. Pro tas kelių keturkampių supintas grotas, rodos, veržiasi rankos, siekiančios pagalbos.

Mergaitė atnešė mudum su Kukučiu po kortelę ir liepė užpildyti atsakymus, kas esame, kur keliaujame ir pas ką sustosime. Tą pareigą teisingai atlikome. Paskiau ji liepė kūnus priristi prie sėdynių, ką mes irgi sąžiningai atlikome. Staiga lėktuvas pradėjo suplūsti — tai nukrisdamas į duobę, tai vėl iškildamas. Prisiršimas diržais buvo visai pateisinamas. Neiškentę vėl klausiamė stuartės:

- Panele, kada pasieksime Belizę?
- O, dar ne tuojau.
- Mums atrodo, kad perilgai skrendame.

Jūs esate teisūs — ji patvirtina. — Mes esame iškrypę iš kurso.

- Tikime, kad nepaklysimė.
- Žinoma, — ji sako, — mes dar turėsime nusileisti Honduro respublikoje. Ten jus, kaip neturinčius vizų, paliksime, kol grįšime iš Guatemalos. Tada vėl jus paimsime ir pristatysime, kur reikia.
- Man ta idėja nelabai patinka, — sakau.

— Aš užjaučiu jus, bet tokia jau tvarka. Matote, jūs patekote į ketvirtadienio lėktuvą, kuris neskrenda tiesiai į Belizę. Turėjome ir Kuboje nusileisti, bet radijas pranešė, kad šiandieną neturi keleivių. Jūs laimingi, sutaupote laiką.

Pastebėjau, kad jau skrendame virs kažkokių kalnų, kur nevienodas oro tankumas ir išdirbinėja šposus su mūsų lėktuvu. Mes greit nusileidome kažkokioje tarpukalnių lankoje, ant grynos žemės. Tik-tai kažkas panašus į baraką stovėjo pašalyje ir būrelis žmonių artinosi prie mūsų. Vieta vadinosi San Piedro Sula.

(Bus daugiau)

Taip atrodo Belizės uostas, vienintelis Britų Hondure.

EDVARDAS KUKUTIS (kairėje) Britų Honduros kukurūzų lauke.

Akademinės Mintys

REDAKCIŅĖ KOLEGIJA: R. Arūnaitė, D. Alytaitė, J. Birutis, L. Petrauskaitė, S. Sirusas, A. Rimas ir A. Šileikytė.
MEDŽIAGĄ SIŪSTI: Rasa Arūnaitė, 86-04 94th Street, Woodhaven 21, N. Y. Telefonas: Virginia 7-6336.

AKADEMINIAM SKAUTŲ SAJUDŽIUI 35 METAI

Lapkričio 7 dieną Chicagos akademikai skautai atšventė ASS 35 metų sukaktį ir Chicagos skyriaus dešimtmetį. Jaunimo Centro didžiojoje salėje įvyko iškilminga uždara sueiga, kurią pravedė fil. Vytautas Černius. Sueigos metu į senjorus buvo pakelti juniorai V. Užgiris ir J. Kirvelaitis, o į tikrąsias nares - kandidatės J. Prialgauskaitė, D. Marcinkutė, V. Pavilčiūtė-Černienė ir D. Antanaitytė. Filisterių titulai buvo suteikti J. Rumšai, J. Grinai ir V. Germanui.

Sueigos gale, kun. Kubilius S. J. įdomiai kalbėjo tema "Ar religija gali būti modernaus gyvenimo funkcija." Vėliau, vakarienės metu, įvairių organizacijų atstovai sveikino ASS, sulaukusį 35 metų. Minėjimas baigtas gyvu ir nuotalkingiu pasilinksminimu.

Sekantio sekmadienio rytą, kun. Kubilius S. J. Jėzuitų koplyčioje atlaikė iškilmingas pamaldas už žuvusius ASS narius ir pasakė pritaikytą pamokslą. Pamaldose dalyvavo ASS vėliavos ir daug narių.

N. S.

AKADEMIKŲ SUSIRINKIMAS

Lapkričio 15, užbaigiant studijų dienas, įvyko akademikų skautų susirinkimas. Dalyvavo atstovai iš Bostono, Elizabetho, Hartfordo, New Britaino, New Yorko, Toronto ir Waterburio - viso apie 40. Buvo diskutuojama rytinio pakraščio akademikų skautų veiklos koordinavimas. Pasisakyta už intelektualinio - kultūrinio judėjimo pabrėžimą.

Atlanto rajono skautų vadėiva A. Banevičius iš Bostono kalbėjo apie reikalingą artimiaus bendradarbiauti tarp jaunesniųjų ir akademikų skautų. Akademikų Skautų Sąjūdžio programos komisijos narys B. Vaškevičius iš Toronto patiekė žinių iš šios komisijos darbų. Yra planuojama specialiu leidiniu išleisti visas svarbesnes paskaitas, skaitytas ASS suvažiavimuose ar studijų dienose. Toks leidinys bus leidžiamas kasmet.

Be to, pramatyta Naujus Metus sutikti kalnuose, bendradarbiaujant su Bostono santariečiais.

Susirinkimą pravedė ASS New Yorko sk. pirm. fil. Romas Kezys.

A. D.

NAUJOS ŠEIMOS

Į gausių sveikinimų Mūsų Vytėje sužinoje apie naujai sukurtas akademikas - skautiskas šeimas: V. Variakojis ir A. Audronytė, V. Černius ir V. Pavilčiūtė, A. Bakaitis ir J. Mašiotaitė, R. Blinstrubas ir J. Šimaitytė, Z. Bilūnaitė ir P. Sodeika, M. Čerkus ir Z. Bazėnaitė, dr. A. Kuolaitė ir S. Kazlauskas. (Akademinės mintys jungia savo sveikinimus prie visų kitų, linkėdami geriausios kloties jų gyvenime.

Birutė Ulėnaitė, Akademikų Skautų Dr-vės New Yorko sk. pirm. persikėlė į naują butą, 32 Euclid Ave., Brooklyn 8, N. Y. Tel. AP 7-3205.

NAUJAS MUSŲ VYTIS

Skaitytojus šiomis dienomis pasieks naujas Mūsų Vyčio numeris, kuriame ypatingai gausu žinių ir nuotraukų iš rytinio pakraščio akademikų skautų veiklos. Be to, pažymėtini straipsniai senj. A. Saulaičio, jr. - Studentai skautauja, fil. J. Dainausko - 35 metai, Dalios Meilutės, (kurios medžio režinys "Vėjuotą dieną" buvo premijuotas ASS suvažiavime) - pastabos apie modernųjį meną, A. Avižienio - mintys ateitininkus ir santariečius aplankius, Rytų Kuzainio - stovykla džunglėse ir kt.

ASS "KALAKUTVAKARIS"

Padėkos šventės metu, lapkričio 26 d., vykstant Chicagoje Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimui, ASS skyrius ruošė "Kalakutvakarį", kuris įvyko Jaunimo Centre. Buvo meninė programa, užkandžiai ir šokiai.

Adomas Mickevičius perėmė akademikų skautų žurnalo Mūsų Vytis vyr. redaktoriaus pareigas.

JOE & JOHN

FRIENDLY SERVICE

JONAS KARPUS

JUOZAS KASLAS

Savininkai

- SUNOCO -

Telefonas: APlegatė 7-9515

GAS - OIL - TIRES

BATTERIES

A to Z LUBRICATION

588 Jamaica Avenue

BROOKLYN 8, N. Y.

Highland Place kampas

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

DAIL. V. K. JONYNO kūrinys, kuris Lietuvos Karluomenės šventės minėjime, praeitą seštadienį, buvo išleistas laimėjimui.

Paskaitų ir pramogų sūkuryje

LAIMA PETRAUSKAITĖ

Lapkričio 14-15 įvyko Akademikų Skautų Sąjūdžio New Yorko skyriaus suruoštos studijų dienos. Jas sumaniai ir gabiai organizavo A. S. S. New Yorko skyriaus pirmininkas R. Kezys. Studijų savaitgalį gausiai ir entuziastiškai dalyvavo Rytinio pakraščio studentija. Suvažiavo ne vien Waterburis, New Jersey, Hartfordas, bet ir net 20 studentų iš Bostono. Susirinko ne vien semininkai, bet ir kolegos santariečiai, ateitininkai ir neo lituanai.

Šeštadienio rytą rengėjų veidai pragiedrijo, gan dideliame skaičiu studentų ir svečių susirinkus paskaitoms gražioje Festival restorano salėje. Pirmoji paskaita - Rimvydo Šilbajorio, jam negalėjus atvykti, buvo perskaityta inž. J. Ulėno, Dr. Šilbajorio, jauno lietuvių inteligento akimis stebėdamas, apibūdino moderniąją lietuvių literatūrą ir jos pagrindinius bruožus. Prelegentas įdomiai supažindino klausytojus su dabartiniais lietuvių rašytojais, pav., Nyka Niliūnu, Skėma, Meku, Landsbergiu ir kitais. Modernioje literatūroje pasaulis nenupeistas žiūrint pro ruožą romantizmo ir idealizmo miglą. Modernus rašytojas rodo gyvenimą tokiu, koks jis iš tikrųjų yra - realistiškai ir gal šaltai. Jie pripažįsta gyvenimo enigmą, neaiškumą - kad dabartinis gyvenimas suskaldytas į daugybę nevisai suprantamų dalių. Tačiau, tas noras suprasti, tas įsikišimas yra vienas iš ryškiausių elementų modernioje literatūroje.

Po pietų, pasisotinęs hamburgeriais, norėjosi kuo nors skanaus

užsigardžiuoti. Į talką atėjo prof. V. Marijošius su glėbiu intriguojančių, gyvų minčių. Prof. Marijošius tema - lietuviškoji muzika. Prelegentas priklausio tai kontraversaliai ir daug diskutuotai vyresnįjai kartai, bet jo žvilgsnis lietuviškos kultūros link toks pat kritiškai ir realistiškai įvertinantis, kaip ir dabartinio studento. Prof. V. Marijošius visų pirma pabrėžė vertę tautybės pripažinimo "homo sapiens" asmenybeje. O kūryba - tautos gyvastis. Prelegentas trumpai ir vaizdžiai perbėgo per lietuviškos muzikos gyvenimo istorines metmenis. Ryškiausia ir populiariausia muzikos meno forma buvo opera, kurios pažangumo ir meniškumo visa Lietuva didžiavosi. Bendrai, lietuviškoji muzika pasižymi konservatizmu ir lyriskumu, o liečiant jos meninę vertę, Gražina, Tris Talismanus, Eglė Zalčių Karalienė ir Radvilą Perkūną, negėda būtų pastatyti pasaulio teatruose. Prof. Marijošius baigė su nuosirdžiu paraginiu lietuviškam jaunimui būti ta žiezirba, kuri išjudins mūsų lietuvius kompozitorius. Ši puiki paskaita buvo išklaudyta su nepaprastu įdomumu ir dėmesiu - tai rodė gyvos diskucijos, kurios ją sekė.

Paskutinė studijų dienų paskaita buvo akt. Vitalio Žukausko - istorinis Lietuvos teatras. Čia buvo kruopščiai ir įdomiai paruošta ir gausiai iliustruota studija Lietuvos teatro išsivystymo nuo 16-to šimtmečio iki 19-to. Klausytojas susipažino su pirmuoju teatru Vilniaus Jėzuitų Akademijos globoje - su tais spalvingais, religinio pagrindo spektakliais, su jų ryškia retorika ir gestikulacija, su jų nepaprastu įvairumu ir ceremonijalu, ir su ta megžiama, atgaivinančia "inter-

media." 18-tam šimtmečiu pasirodė pasaulinio garso autoriai, Moliere, Racine; Vilniuje buvo pastatytas Hamletas. Teatras tapo būtinas dalykas, pramoga Lietuvos didikams ir bajorams. Radvilų teatre, Uršulės Radvilienės romantiškuose šokio ir muzikos perintuose veikaluose gimė lietuviškoji operetė. Išvada - akt. Žukauskas sugebėjo perduoti klausytojams savo gilią meilę ir norą plačiau pažinti Lietuvos teatrą ir dramą.

Studijų dienų pagrindinis pasilinksminimas įvyko puosnioje Saeivos salėje. Koncertą išpildė daugysk girdėtas, bet dar nenusibodęs Skautų Vyčių Oktetas, gabusis Vytautas Strolia, jaunas akordionistas L. Bajorinas ir kylanti, dar New Yorke negirdėta, solistė Aušra Vedeckaitė. Jėgos jaunos, pačių studentų ir šitai publikos priimtoms. Programą nuotalkingai ir linksmai pravedė kol. J. Birutis. Sekė tradicinis pasiūlymas pagal muziką - žinoma, prie aukštos klasės muzikos, nes grojo Bruno Continental orkestras, kuris pasižymėjo savo lėtu, letargišku stilium.

Studijų dienas galima skaityti pasisekusiomis, štai puikus įrodymas mūsų studentijos stekimo aukšto kultūrinio ir intelektualinio lygio. Jaunimui nusibodo (gal jis ir per daug išlepus) menko lygio parengimai, parapijiniai pokučiai ir dešrelių koncertai, anot prof. Marijošiaus. Laikas įvertinti kas skoninga, kas meniška, kas vertinga lietuviškame gyvenime. Studentija, praplėtsi savo akiratį, susipažinusi su geriausiu pasaulio kūryba, įsėko stimuliuojančių, žadinančių idėjų, idomumo, kultūringumo. Entuziastikas priėmimas šių studijų dienų tai įrodo, o jų rolė neapsakomai svarbi išgūdytose susidomėjusios, dinamiškos, asmeniškos ir realios lietuviškos jaunimo tarpe.

NUSIŪSKITE DOYANŲ SIUNTINĮ SAVO ARTIMIESIEMS KALEDŲ PROGA
Siuntiniai siunčiami į Sovietų Rusiją, Ukrainą, Lietuvą, Baltgudiją, Estiją, Latviją ir kt. respublikas. Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitu mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

135 WEST 14th STREET
NEW YORK 11, N. Y.

Atdara kasdien nuo 9 - 6;
Sekmadieniais nuo 9 - 4.

Licensed by USSR
Tel. CHelsea 3-2583

141 Second Avenue
NEW YORK CITY
Tel. GRamercy 5-7430

39 Raymond Plaza W.
NEWARK, N. J.
Tel. MARket 2-2877

132 Franklin Ave.
HARTFORD, CONN.
Tel. CHapel 6-4724

900 Literary Rd.
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. Tower 1-1461

332 Fillmore Ave.
BUFFALO 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

308 W. Fourth Street
BOSTON 27, MASS.
Tel. ANDrew 8-5040

11339 Jos Campau
DETROIT 12, MICH.
Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Ave.
PHILADELPHIA, 23, PA.
Tel. WALnut 5-8878

Mūsų didžiulė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstančiams klientų, visus geriausiai patenkindama. Mūsų firma 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresata pasiekia per 6 - 7 savaites (oro paštu laike 7 - 12 dienų). Mūsų rastinėse yra didelis pasirinkimas geriausios rūšies produktų. Prašykite mūsų nemokamo katalogo su visomis informacijomis apie mūsų ir persiuntimą.

AP's T. V. Service

ALBERT J. MISIŪNAS, Savininkas
TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS IR HI - FI
Darbas Garantuotas Priimama iki 10 v. v.
101-23 112th STREET RICHMOND HILL 19, N. Y.
Telefonas: Virginia 6-6895

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI
Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

Studentu gyvenimas

REDAGUOJA: A. Butas, R. Kalvaitis, L. Mockūnas, S. Novickis.
MEDŽIAGA SIŪSTI: A. Butas, 39 Crosby Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Lietuvos akademinis jaunimas šiandien

Visuomenės mokslų, meno ir literatūros žurnale DARBAS neseniai atvykęs iš Lietuvos ir Vakarų ir iki išvykimo pats studijavęs Lietuvos ir kitų sovietinių respublikų aukštosiose mokyklose aprašo dabartinėje Lietuvoje studijavimo sąlygas, studentų padėtį, tarpusavio santykius ir nuotaikas. Kadangi šis rašinys gana ilgas, tai paimtos tik jo svarbesnės bei įdomesnės vietos.

"Galbūt vienintelis ir dalinis atpildas už begalines skriaudas, okupanto padarytas Lietuvai, yra tai, kad dabartinis Lietuvos jaunimas gali mokytis. Komunistinis režimas negalėjo ir negali uždrausti žmogui siekti mokslo, nes jis pats gali naudotis jo vaisiais. Jaunimo veržimasis į mokslą Lietuvoje yra itin didelis, nes neišimokslinius ir nepartinius kadrus kaskart vis labiau ir labiau išstumia baigusieji aukštąsias mokyklas. Patekimas į Lietuvos aukštąsias mokyklas, Stalinui mirus, žymiai palengvėjo. Iki 1953 metų priėmimas į aukštąsias mokyklas buvo labai kontroliuojamas komjaunimo ir partijos atstovų. Per paskutiniuosius 5-6 metus įstojimas į visų aukštųjų mokyklų fakultetus yra sąlygojamas konkursu. Pavyzdžiui, 1958 m. Kauno Medicinos institute buvo susidaręs konkursas, kuriame vienai vietai teko 8 kandidatai. Siek tiek mažesnis konkursas buvo ir techninių mokslų fakultetus, ypač radio ir elektrotechnikos, kurie skaitomi sunkiausiai; tačiau patiekimas ir statybos ir architektūros fakultetus, Žemės ūkio Akademiją, Chemijos institutą, Pedagoginius institutus buvo labai sunkus, ir istorijos ir teisių fakultetus išrenkami tik tokie abiturientai, kurie pasižymėję komjaunimo organizacijos veikloje, arba yra partijos nariais. Dėstyti istoriją vidurinėse mokyklose nepartiniam mokytojams berods, niekomet nepasiseka.

Nuo 1958 metų įstojimas į aukštąsias mokyklas apsunkintas nauju Chruščiovo pasiūlytu ir, žinoma, priimtu nutarimu. Pagal šį nutarimą iš baigusių 1958 m. abiturientų, buvo numatyta priimti tik 20%, o kita gi dalį papildyti dirbusiais ne mažiau 2 metų gamyboje ir iš Raudonosios armijos demobilizuotų karių tarpo.

Iki 1957 m. stipendijas gaudavo tie studentai, kurie buvo pažangūs moksle. Nuo 1957 metų stipendijas gauna visi tie studentai, kuriems jos yra reikalingos, tačiau su sąlyga, kad neturėtų dvejetų ir jokių fakultatyvinių išsiskolinimų. Jei studentas išlaiko semestrinius egzaminus vien tik gerais pažymiais, jis gauna sekančiam semestriui 25% padidintą stipendiją. Visu humanitarinių mokslų fakultetu, o taip pat medicinos, pedagoginių institutų pirmiesiems kursams nustatyta stipendija 220 rb. mėnesiui, o technikos mokslų studentams 260 - 280 rb., kuri yra didinama kiekvienam sekančiam kursui po 20 rb. Stipendijų užtenka tikrai labai kukliam prasmaitinimui, o tiems, kurie iš namų negauna materialinės pagalbos, studentavimo metai yra labai vargingi. Visose TSRS ir Lietuvos aukštosiose mokyklose mokslo planas taip išdėstytas, kad kiek-

AR NEPERMOKATE

už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga. Jei tik jūsų vairavimo rekordas yra geras, jūs esate kvalifikuotas: dideliame apdraudos sutaupyme, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui reikalaujant nuostolių atlyginimo. Kreipkitės:

Albert F. Peters

(PETRAUSKAS)
APDRAUDOS SPECIALISTAS
116-55 Queens Boulevard
Forest Hills 75, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-1477
Namų adresas:

106-53 95th St., Ozone Park 17, N. Y.

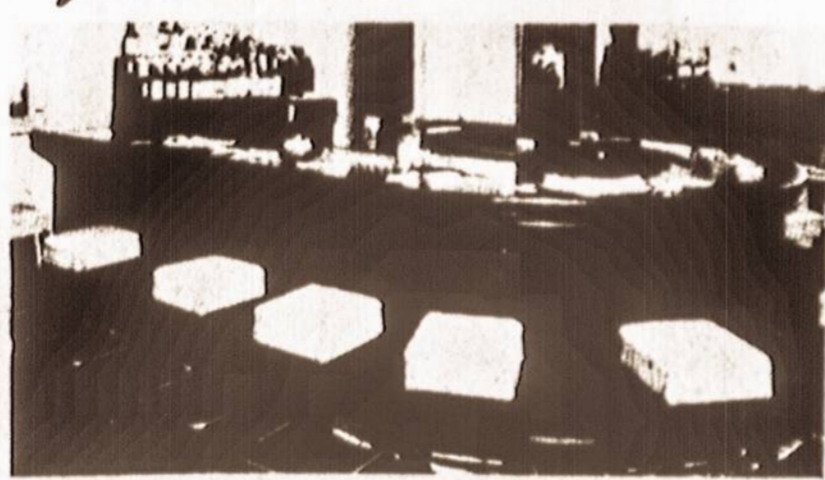

DR. ALDONA BALČYTĖ, prieš penkis metus baigusi Syracuse universitetą, dabar gavusi vidaus ligų specialistės teises ir yra universiteto tyrinėjimo laboratorijos vedėja.

vienais metais būna po 2 semestrus, maždaug po 5 mėnesius kiekvienas. Kiekvieno semestro gale studentas privalo išlaikyti nustatytą skaičių egzaminų ir gauti škaiktas už laboratorinius darbus. Daugumoje aukštųjų mokyklų mokslas tęsiasi 12 semestru, po kurių seka diplominis darbas arba valstybiniai egzaminai. Keletą mėnesių prieš valstybinius egzaminus arba diplominio darbo gynimą, studentas gauna paskyrimą ir darbovietę, kurioje jis privalo išdirbti nemažiau 3 metų. Už atsipakymą vykti darbai ir paskirta vieta, diplomantas gali būti nubaustas teismo keliu trims mėnesiams koncentracinio lagerio. Diplomantams diplomai nėra įteikiami ir rankas, bet sūnčiami ir paskyrimo vietos kadru skyrių.

Paskutiniiais metais visos paskaitos skaitomos lietuvių kalba, išskyrus karinį parengimą, kuris yra pravedamas, daugumoje, rusų karininkų. Nuobodžiausios paskaitos, kaip visi studentai pripažįsta, yra marksizmas-leninizmas, kuris persekioja vargšą studentą nuo pirmo iki paskutinio kurso. Laikė valstybinių egzaminų aukštoje mokyklose marksizmo-leninizmo egzaminas laikomas pirmoju, o neišlaikęs jo studentas prie sekančių nebeprileidžiamas. Lietuvos aukštoje mokyklose, laikotarpyje nuo 1945 iki 1953 metų, buvo privisė įvairaus plauko dėstytojų rusų, kurie, žinoma, ir paskaitas skaitė rusiškai. Tačiau nuo 1953 metų, o ypačingai po 1956 metų aukštųjų mokyklų vadovai palengva nuo jų atsikratė. Dėstytojų tarpe yra daug jaunimo, tačiau vadovaujanti vaidmenį vaidina senosios kartos profesūra, žinoma, neskaitant marksizmo-leninizmo katedrų. Daugumas senų profesorių, docentų turi didelį autoritetą studentų tarpe. Iš tokių būtų galima paminėti prof. LAŠĄ, prof.

Festival RESTORANAS IR BARAS

VACYS STEPONIS, SAVININKAS

40 EAST 26th STREET
NEW YORK CITY
Telefonas: MU 3-2928

Gerai pietūs ir vakarienė
- jaukus baras -
- salė susirinkimams -
- vestuvėms ir pobūviams
Gali tilpti 200 žmonių
Lietuviškams suėjimams
NEMOKAMAI

INDIVIDUALIZMAS LIBERALŲ

MINTIES VEIDRODYJE

Individualizmas, iš kitos pusės, teigia žmogaus kaip individo nelygstamą vertę, jo skirtingumą nuo kitų, reikalauja jam laisvės ir galimai daugiau nepriklausomumo nuo visuomenės. Individualizmas visuomet kildavo visuomeninėse, pasiekusiose tam tikro kultūrinio lygio, kai asmeninė laisvė tapdavo būtina. Renesanso humanizmas buvo tokia individualizmo užuomazga. Prancūzų ir Amerikos revoliucijos jį inėšę į valstybinį gyvenimą liberalinių srovių pavidalų.

Dr. Julius Kaupas

Ne konformistas, o maištininkas, jieskančios ir neramios dvasios žmogus yra liberalizmo idealas.

Algimantas Gureckas

Pasaulietinė individualizmo prasmė visu riskumu buvo iškelta tik liberalizmo, kovojant prieš amžiais susiklosčiusią feodalinę santvarką. Kaip visuomet pirmojo entuziazmo metu, taip ir šiuo atveju nestokojo tam tikrų kraštutinybių. Beneigiant feodalinę santvarką ir su ja susijusią valstybę, buvo imamasi individų ginti ir nuo tų institucijų, kurios buvo jam pačiam būtinos... Bet nėra ko šiais kraštutiniiais atvejais operuoti prieš dabarties liberalizmą, kuris nebesieja individualizmo su anų teorijų naiviomis antisocialinėmis tendencijomis. Čia pats individualizmo principas "Valstybės palenkiamas žmogui, o ne žmogaus palenkiamas valstybei" yra tapęs pačiu pagrindiniu demokratijos principu, jį išskiriant nuo kolektyvistinio totalizmo. Šis principas yra ir krikščioniškosios demokratijos pagrindas.

Dr. Juozas Girmius

Jei liberalinė idėja veda iš "uždaros" ir "atvira" bendruomenė, iš autoritetingų ir visą gentį rišančių magišku jėgų nepriklausomą galvojimą, liberalinė idėja šiame kelyje pabrėžia individą, nes nepriklausomas galvojimas yra esminiai individualus... Visi didieji Vakarų (kaip ir bent kurios kitos) kultūros atstokai yra visais asmeniniais iniciatyvos, kuri pralaužia genties taboo. Dėlto visai natūraliai kolektyvizmą arba valstybės subso-liutinimą Vakarų pasaulyje buvo žiūrėta kaip į adžangų reiškinį, po kurio neišvengiamai sekė galingesnė arba

SANTAROS rytinių pakraščių tradicinė žiemos stovykla įvyks LACONIA, N. H. nuo sausio 1 - 3 d. 1960 m. Į šią stovyklą yra kviečiama visa rytinių pakraščių studentija. Šioje stovykloje įvyks ir 1960 Naujųjų Metų sutikimas.

1960 metais sukanka 20 m. nuo Lietuvos okupacijos. Šiuos metus skiriam paminėti dvidešimt metų rezistencinę kovą prieš okupantus. New Yorko Santaros skyrius lapkričio 13 d. tą minėjimą jau pradėjo p. Naujokaičio pašnekesiu. Pašnekesio tema: "Lietuvių pasipriešinimas okupantams 1939 - 1944 m." Prelegentas daug dėmesio atkreipė į jaunimo rolę tame laikotarpyje. Naujokaitis taip pat pabrėžė, kad dabartinis jaunimas nelauktų receptų iš senosios kartos kaip kovoti dėl Lietuvos laisvės ir pan., bet turi jieskoti savų kelių.

Pašnekesį sekė paklausimai ir diskusijos.

SLAVENĄ, akad. KRISČIŪNĄ ir labai populiarią prof. RUOKL Lietuvos aukštųjų mokyklų specialus ir bendras išsilavinimas yra žymiai aukštesnio lygio, negu kitų Sov. Sąjungos tokių rusies mokyklų auklėtinių. Ypač stiprius diplomantus išleidžia Kauno Politechnikos institutas ir Kauno Medicinos institutas." A. B.

silpnėsnė reakcija. Aukso vidurys tarp individualizmo ir kolektyvizmo yra ateities uždavinys. Bet jau šiomis dienomis matyti, kaip ši sintezė kai kuriose kraštuose (pav. kai kuriose anglosaksų ar šiaurinės Europos valstybėse) taikiu būdu pradeda realizuoti.

Dr. Vytautas Doniela

Nuo grynojo individualisto, su kuriuo įsiai dažnai sutapatinamas, liberalas atskirtinas tuo, kad jis laisvę suvokia ne vien savo asmenine, bet kartu ir bendruomenine problema, ir tuo būdu už savo apsisprendimą jaučiasi atsakingas ne vien prieš savo sąžinę, bet ir prieš bendruomenę, kurioje jis dalyvauja. Būti atsakingu vien prieš savo sąžinę liberalui atrodo savotišku pabėgimu nuo didžiulio žmogiskosios atsakomybės problemos komplikuotumo. Liberalo "formulė": individualizmas ir socialinis atsakomumas... Individualistas, kuris yra vien individualistas, mano supratimu, griaua galimybę išvis būti individualistu. Ši galimybė glūdi bendruomenės tolerancijoje individualistui, suteikiamoje jam todėl, kad individualizmas (nors baisiai erzinantis ir "pavoingas") pasirodo istorinėje situacijoje naudingas bendruomenės gerovei, negu bet kuri alternatyva: kad jis pasirodo socialiai kūrybiškesnis.

Vytautas Kovolis

Žmogaus laimė - bendraujančios artimo šilumos pajutimas, žmogaus žmogui pripažinimas. Tačiau visiškas žmogaus išilėjimas į bendruomenę virsta tuščiažodžavimu, nebebravimu. Individa reikia išsaugoti jo originalume, jo pripažintu vidujiniu prieštaravimu situacijoje. Tarp hermetiško uždaro, pasireiškiančio beprotybėje, ir "visuomeninio žmogaus" tuščiažodžavimo yra vieta problematiškam žmogui, nesutaikytam su savo likimu, kaip nesutaikyta su savo istorija yra ir žmonija.

Prof. Dr. Algirdas Greimas

Šios mintys mūsų ištrauktos iš neseniai Santaros-Sviesos Federacijos išleisto kolektyvinio veikalų Lietuviškasis Liberalizmas. Šį veikalą galima gauti per šio skyriaus redakciją, prisiusntus 3 dol.

Visame New Yorke nerasiite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte - koncertą, šokių, vestuves ar prakalbas - salėse gali TILPTI NUO 25 IKI 2000 DALYVIŲ.
L. MOLIN - Reikalų Vedėjas
320 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS,
Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona
Pyragai vedybiniam ir kitokiems pokyliams

Patarnavimas sąžiningas ir greitas
36-40 STAGG STREET
BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

Park Florist

MATTHEW MAŽEIKA
SAVININKAS

Geles pristatomos i bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIrginia 9-3112

Kaip žmogus jaustis erdveje

(Atkelta iš 6 psl.)

apie svorio netekimo įtaką žmogaus organizmui, kad būtų galima užbėgti už akių įvairiems susirgimams kelionės metu.

Bandymai buvo atlikti ir su žmonėmis. Pikeruojant lėktuvams iš didelio aukščio, lakūnui buvo duodamas uždavinys iš aritmetinio popieriaus langelius rasyti kryžiuokius. Lėktuvui skrendant horizontaliai, kai lakūnas juto savo svorį, jis tai atliko be jokių klaidų. Lėktuvui leidžiantis staiga žemyn, išnykdavo lakūno svoris ir jis jau negalėjo tiksliai sustatyti kryžiuokį į langelius. Tačiau po kelių bandymų lakūnas jau tiksliai galėjo atlikti jam skirtą uždavinį.

Visa tai leidžia manyti, kad dėl svorio netekimo žmonių darbingumas nedaug tepasikeis.

Blogiau bus su padidintu žmogaus svoriu. Padidintą svorį žmogus jus tuo atveju, kai raketos greitis keičiasi atžvilgiu kelio. Atlikti šioje srityje bandymai parodė, kad žmogus gali trumpą laiką išlaikyti keturis-penkis kartus padidintą savo svorį. Tai atitinka raketos pagreitį apie 40 m/sek. Tokių organizmo perkrovimų žmonėms teks pakelti dažniausiai pakylant nuo žemės, norint greičiau pasiekti tarpplanetinėms kelionėms reikiamą greitį ir tuo sutaupti daugiausia kuro. Norint pasiekti reikiamą greitį, toks perkrovimas truks 8 minutes.

Nustatyta, kad organizmo perkrovimą lengviau išlaikyti gulint, nes šiuo atveju visas kūno spaudimas pasiskirsto didesniame plote. Todėl raketai kylant ar leidžiantis, žmonės gulės. Be to, žmogui mažiau pavojingas didesnis pastovus perkrovimas, negu nedidelis, bet dažni svorio pakitimai, kurie sukelti jūros ligą.

Tarpplanetinėje raketoje sviesos klausimas bus dar mažiau aktualus negu dirbtiniame žemės palydove. Gal tik trumpam laikui raketa pateks į kokios nors planetos šėšėlį. Tuomet bus galima apsisviesti elektros šviesa. Jei raketoje nebus galima padaryti langų, šviesa bus įvedama į vidų lęšiais ir prizėmis. Aplinka šiuo atveju bus stebima periskopu, panašiai kaip iš povandeninio laivo.

Panašiai bus ir su raketos apšildymu. Mes jau minėjome, kad tarpplanetinėje erdveje viespatauja didžiausias šaltis. Tai dažniausiai ir gąsdina žmones.

Vos tik pakilus raketai nuo žemės, jai teks praskristi labai šaltus ir labai karštus atmosferos sluoksnius. Ar neiškepsime mes raketoje? O jei čia ir išlikime gyvi, ar nesusalsime tarpplanetinėje erdveje? Į šiuos klausimus mokslas atsako neigiamai. Aukšta ionosferos temperatūra raketai nepavojinga, nes, dėl didelio raketos greičio, pro ionosferą bus pralekiama labai greitai. Be to, viršutiniame sluoksnyje oras tiek retas, kad ten temperatūrą reikia suprasti visai kitaip negu prie žemės paviršiaus. Tas pats tinka ir tarpplanetinei erdvei. Tuštuma neturi jokios temperatūros.

Kalbėdami apie temperatūrą, turime galvoje tą reiškinį, kuris susidaro kūno molekulėms judant. Kuo greičiau molekulės juda, tuo kūno temperatūra bus aukštesnė. O kuo greičiau molekulės juda, tuo jos turi didesnę energiją. Kinetinė dujų teorija leidžia iš dujų molekulių energijos apskaičiuoti jų temperatūrą. Aukštesniuose atmosferos sluoksniuose dujų dalelių energija, o tuo pačiu ir jų temperatūra, apskaičiuojama iš oro sudėties ir slėgimo.

Atmosferos sudėtis įvairiuose aukščiuose mums neblogai žinoma. Mokslininkai pateikė būdą slėgimui įvairiuose aukščiuose nustatyti iš dangaus šviesumo sutėmų metu. Paprastai, kuo dujos retesnės, tuo jos blogiau atspindi šviesą ir dangus silpniau šviečia. Nustatyta, kad 100 - 120 km aukštyje slėgimas 0,005 milimetro gyvsidabrio stulpelio aukščio, o 280 km aukštyje tik 0,00001 milimetro gyvsidabrio stulpelio aukščio. Iš šių duomenų ir buvo apskaičiuota ionosferos temperatūra ir gauta 700 C.

Raketa, lėkdamas pro ionosferą, gali išlikti dėl dviejų priežasčių. Pirmą, dujų molekulės, turėdamos labai didelį greitį, smogs į raketą ir išjudins raketos apvalkalo molekulės, tuo pačiu pakeldamos apvalkalo temperatūrą. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad dujos ionosferoje yra labai retos, t. y. molekulių nėra labai daug, šis raketos išilimas bus nežymus.

Kitas būdas šilumai perduoti yra spinduliavimas. Tarpplanetinėje erdveje, kur nėra oro, šiluma gali būti perduodama tik spinduliavimu. Todėl kūnai tuštumoje ilgiau išlaiko savo temperatūrą. Spinduliavimo būdu šiluma iš Saulės perduodama žemei. Tarpplanetinėje erdveje raketa taip pat gaus iš Saulės tam tikrą šilumos kiekį. Kad būtų galima reguliuoti šį gaunamą šilumos kiekį, vieną raketos pusę bus galima padengti vario deginiu, kuris sugers 85% krantinčios Saulės energijos. Kitą raketos pusę padengus aliuminio sluoksniu ir jį gerai nupoliravus, bus gautas paviršius, kuris sugers tik 13% krantinčios ir paviršių Saulės energijos.

Tarpplanetinio laivo projektas.

Nustatyta, kad juodi kūnai daugiau sugeria Saulės spindulių už baltus. Todėl vasarą ir dėvime šviesius rūbus. Be to, juodi kūnai, esant tai pačiai temperatūrai, daugiau išspinduliuoja energijos negu šviesūs. Todėl atsukus į Saulę judant raketos pusę, ji daugiau sugers Saulės spindulių negu priešingoje pusėje esantis baltas raketos paviršius per tą patį laiką išspinduliuos šilumos ir tokiu būdu raketos temperatūra kils. Atsukus į Saulę baltą raketos pusę, ji mažiau sugers energijos negu kita raketos pusė išspinduliuos ir temperatūra raketos kris. Vadinasi, pasukant į Saulę vieną ar kitą raketos pusę, bus galima reguliuoti jos temperatūrą.

Apskaičiavimai rodo, kad raketai skrendant tuo keliu, kuriuo žemė skrieja aplink Saulę, temperatūra raketos bus galima keisti nuo 76 C iki 42 C. Netoli Veneros nuo -40,8 C iki 98 C, prie Merkurijaus žemiausia temperatūra bus 43 C. Prie Marso temperatūra raketos, betarpiskai išnaudojant Saulės energiją, bus galima keisti nuo 113 C iki 17,5 C. Toliau esančiose planetose - apie -273 C. Tokiu būdu, jau netoli Marso nebus galima raketos apšildyti, atsukant į Saulę judant jos paviršių ir teks papildomai naudotis apšildymu elektra.

Ignas Česna

Senųjų Brooklyno lietuvių eiles aplėdo dar vienas tautinio, lietuviško veikimo veteranas, būtent, Ignas Česna. Vėlonis, miręs lapkričio 10 d., buvo sulaukęs 77 metų amžiaus. B Lietuvos atvykęs šio šimtmečio pradžioje, Ignas Česna, be kita ko, buvo gabus fotografas. Ne viena lietuvių draugija, jos pramoga ar vaidinimas scenoje buvo Igno Česnos nufotografuoti. Be to, Česna buvo gana plačiai apsiskaitęs žmogus. Turėdamas igimtą humoristo talentą, jis yra nemažai bendradarbiavęs Vienybėje. Ypač daug rašęs Tarkai, humoristiniam Vienybės skyriui. Net ir paskiausiais laikais vėlonis dažnai lankydavosi Vienybėje. Nepriklausomos Lietuvos kūrimosi pradžioje Ignui Česnai teko gyventi savo gimtoje Marijampolės apylinkėje. Į Ameriką vėlonis grįžo 1922 metais. Visą šį laiką jis išgyveno Brooklyne.

METINIS VIENYBĖS KONCERTAS
įvyks 1960 m. vasario 7 d., 4 val.
po pietų Webster Hall, New Yorke.

Dorion's

MFG'S OUTLET STORES, INC.
Mūsų krautuvėje gausite viską kas reikalinga artimiesiems Tėvynėje: vilnones, silkines ir kitokias medžiagos zemesnėmis kainomis, negu kitur. Be to, medžiagos namu papuosimui: fiberglass ir kt.

148-09 JAMAICA AVENUE
JAMAICA 35, N. Y.
(Išlipi Sutphin Blvd. stotyje)
Tel. AXtel 7-6082

Vienybės skaitytojai perkantieji medžiagas sluntintams į Lietuvą GAUNA 10% NUOLAIDĄ.

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobilui reikalingas bet koks didelis ar mažas patalsymas.
COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS
85-42 WOODHAVEN BOULEVARD
WOODHAVEN, N. Y.
(86th Ave. kampas, prie Jamaica Ave.)
Telefonas: VIRginia 6-9683

ANTANO IR ONOS KAUNŲ

MAISTO KRAUTUVĖ

Pristatomas geriausias maistas į namus, taip pat parengimams bei baliams, tik reikia paskambinti: ULster 8-7821 arba EV 4-3233.

52 HUDSON AVENUE
BROOKLYN 1, N. Y.

Cypress Bedding & Mattress Co.

3427 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Trys aukštai didžiausiam baldų ir lovų pasirinkimui.
Vertingos dovanos naujiems klientams.

Telefonas APPLegate 7-8802

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRginia 6-1800

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

BARAS IR RESTORANAS

Lietuviškos gamybos pietus, vakarienės ir užkandžiai

GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS

Sales šokiams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms prieinamomis kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimų patalpos nemokamai.

SPAUDOS KIOSKAS

Visais reikalais kreipiamas į klubo reikalų vedėją KOSTĄ VAITAITĮ. Tel. EV 4-9672

280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.

Winter Garden Tavern Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Saie vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

STIKLINIS BARAS. VIENA GRAŽIAUSIŲ UŽEIGŲ.

273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-9533

Museum of Science & Industry (Chicago, Ill.) - Vories Fisher nuotrauka

Repeticijos "Lietuviškoms Kalėdoms", "Museum of Science & Industry Auditorijos scenoje, Chicagoje. Sėdi - Miss Ruth Crossell, Director of Special Events, Museum of Sc. Stovi - iš kairės - J. Daužvardienė, Viviana Šimkutė, Cecilija Matulytė, Zita Baltramonytė, Leonardas Kantvilas, Genovaitė, Gedraitytė.

Traun's BARAS IR RESTORANAS
AUGUST TRAUN - Savininkas
N. E. cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 9-9352

L Aidotuvijų Direktorai
- PHILADELPHIA, PA. -

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

L Aidotuvijų Direktorai

JUOZAS GARŠVA
231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME
ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

Rūtos Ansamblio dirigentą muziką Alg. Kačanauską.

JO TĖVELIUI KOMPOZITORIUI KAČANAUSKUI
MIRUS LIETUVOJE.

didžio skausmo valandoje giliai užjaučia ir kartu liūdi

RŪTOS ANSAMBLIS

KOMPOZITORIUI ALEKS. KAČANAUSKUI MIRUS.

jo sūnui muzikui ALGIRDUI KAČANAUSKUI.

Rūtos choro dirigentui,
užuojautą reiškia ir drange liūdi

OPERETĖS CHORAS

PAVYKUSI KARIUOMENĖS ŠVENTĖ BROOKLYNE

New Yorko Balfo Vajaus komitetas nuoširdžiai dėkoja Operetės choro nariams, choro vadovybei, tautinių šokių grupei ir vadovybei, visiems talkininkams loterijoj ir užkandinėje, visiems fantų aukotojams, o ypač koncerto svečiams už nuoširdų Balfo šalpos darbų ir idėjų rėmimą.

Pereitą ketadienį Apreiškimo parapijos salėje įvyko Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimas, kurį rengė vietos ramovėnai. Programą atidarė A. Sperauskas, Liet. Vet. Sąjungos Ramovės pirmininkas, buvęs Lietuvos kariuomenės gen. štabo pulkininkas. Programai vadovauti buvo paskviestas S. Gudus. Apie kariuomenės reikšmę, jos paskirtį kalbėjo dr. B. Nemickas. Tuo ir baigėsi "oficialioji" programos dalis.

Antrojeje, meninėje programos dalyje dalyvavo J. Matulaitienės vadovaujamas Tautinių Šo-

kių Ansamblis, solistė S. Narvytytė Valiukienė, ralytojas Jonas Rūtenis ir pianistas A. Mroziński, Publika, kurios buvo pilna salė, įavo dėkingumą programos dalyviams išreiškė plojimais. Laimėjimui buvo leidžiamas dail. Jonyno kūrinys. Laimėjo asmuo iš Kanados. Po programos vyko koktail, kuriems grojo Butrimo orkestras. Vaitės prie iš anksto paruoštų stalų tėtės gana ilgai. Aplamai, šio Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimo nuotaka buvo gera. Buvo daug jausimo. Minėjimo pėnas Lietuvos karo invalidams šelpiti.

Visi į Neo-Lithuanijos banketą

Korporacijos Neo-Lithuanijos trečiojo visuotinio suvažiavimo proga rengiamas banketas, kuris įvyks š. m. lapkričio 28 d. 7 val. vakare (punctualiai) Hotel Statler, 7th Ave., 32 - 33 St., Manhattan, New Yorke.

Banketo metu meninę programą išpildys Salomėja Valukienė-Narvytytė, o šokiams gros Romo Butrimo orkestras.

Į banketą bilietų kainos 10 dol. asmeniui (vakarienei ir šokiams) o į šokius tik jaunimui 3 dol. asmeniui.

Bilietai gaunami pas banketui ruošti komiteto prezidiumo narius:

1. Antanas Senikas, pirmininkas, 24 North Rd., Great Neck, N. Y. Tel. HU 7-5407.
2. Grazina Siliunienė, vice pirm., 134-34 Franklin Ave., Flushing, N. Y. Tel. IN 1-1862.
3. Dalia Maurukaitė, vice pirm., 1150 Glenmore Ave., Brooklyn 8, N. Y. Tel. AP 7-9205.
4. Virginia Sutkutė, vice pirm., 84-25 109th St., Richmond Hill, N. Y. Tel. VI 9-8479.
5. Juozas Maurukas, sekretorius, 1150 Glenmore Ave., Brooklyn 8, N. Y. Tel. AP 7-9205.
6. Vytautas Abraitis, išdininkas, 97-08 110th Street, Richmond Hill 19, N. Y.

Norintieji įsigyti skanių Lietuviškų produktų
LIETUVIŠKOS DUONOS,
LIETUVIŠKŲ SŪRIŲ,
LIETUVIŠKŲ DEŠRŲ IR SKILANDŽIŲ -

kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą:

PETRĄ LISAUSKĄ

64-09 CLINTON AVENUE, MASPETH, N. Y.

Tel. TW 4-8087

AUGUST P. GUSTAS, Inc. Laidotuvijų direktorius

354 MARCY AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

Telefonas:
EVergreen 7-4774

NAUJAI ĮRENGTOS
kopyčios yra vos 2
blokai nuo Broadway.
Pasičkama važiuojant
BMT, INS traukiniais
ir autobusais.

Daug vietos
automobiliams pasistatyti

VIENYBĖ

V. Sidzikauskas, Pavergtosios Europos Seimo vicepirmininkas, išskrido į Europą vizituoti seimo atstovybių Paryžiuje, Londone, Briuselyje, Stockholme, Kopenhagoje, Bonnoje, Romoje ir Madride. Ta proga Sidzikauskas susitiks su Lietuvos diplomatais ir lietuviais veikėjais Europoje.

J. Šlepetytis, Liet. Vet. Sąjungos Ramovės vardu, atsisveikinimo žodį pasakė prie Konstancijos Plechavičienės karsto. Mirusios kūnas išvežtas į Chicago.

Barbara Godzinski, Antano ir Elenos Kazlauskų duktė, Brooklyno vienybietės Onos Kazlauskienės anūkė, yra lotynų kalbos mokytoja vienoje High School, East Babylon, L. I. Barбора neseniai ištekėjo už Bernardo Godzinskio iš Bayonne, N. J.

G. Žilonienėi tarpininkaujant, New Yorko viešoji biblioteka (centrinė) buvusioje moterų parodoje, lietuvių skyriuje, išigijo lietuviškų knygų: J. Savickio "Zemė dega", I. Seiniaus "Vyskupas ir velnias", A. Vienuolio "Viešnia iš šiaurės", Pr. Naujokaičio "Upeliai negrįžta į praeitį" ir A. Vilainio "Istorinis Lietuvos Albumas".

St. Gudas, dr. B. Nemickas, A. Diržys, A. Koncė ir P. Narvydas išrinkti į ALTS pirmojo skyriaus valdybą.

J. J. Stukas, Lietuvos Atsiminimų radijo programų direktorius, ateinančių metų sausio 20 d. su prekybininkų misija išvyksta į Afriką, Vidurio Rytus ir Europą.

Algirdas Kivyta, Maspetho Kivyty sūnus, išlankė kvotimus miesto policijos tarnybai.

Alb. Trečiokas, JAV pareigūnas, su žmona Aldona ir vaikais atvyko iš Vokietijos aplankyti tėvų, gyvenančių Brooklyne ir Orange, N. J. Vėliau Trečiokas tarnybos reikalais lankysis Washingtone.

Dail. J. Pautienius darbu parodą Liberty Federal patalpoje Philadelphijoje per savaitę laiko aplankė 1,200 asmenų. Tuo pačiu kartu buvo parduota gana daug paveikslų.

Inž. K. Pusnikas su žmona Adele siunčia linkėjimus iš Miami Beach, Floridos.

Juozas Ginkus savo saldinių krautuvėje, 495 Grand St., Brooklyne, artėjant Kalėdoms ir Naujiems Metams, vėl parūpino daug gražių sveikintimų su lietuviškais rašais bei eilėrašciais, pritaikintais šventėms.

VI. Misiūnas su žmona Konstancija nusipirko namus Richmond Hill, N. Y. ir čia persikėlė gyventi. Iki šiol Misiūnai gyvena Huntington, L. I.

MIRĖ K. PLEHAVIČIENĖ

Lapkričio 20 d. Brooklyne Konstancija Plechavičienė, 94 m. amžiaus, mirusios kūnas buvo pašarvotas S. Aromiskio laidojimo istaigoje, kur lapkričio 21 d. įvyko atsisveikinimo apeigos. Kalbas pasakė dr. Legeckis ir J. Šlepetytis. Paskiau mirusios kūnas buvo išvežtas į Chicago. Palaidota lapkričio 24 d. Šv. Kazimiero kapuose.

Vellonė, atvykusi į Ameriką prieš 10 metų, dėl savo amžiaus, palyginti, buvo gana judri, lankydavo lietuviškus rengimus ir t. t. Tik paskiausiu laiku jos sveikata buvo pašlijusi. Liko trys dukterys ir du sūnūs: Modesta Plechavičiūtė, Elena Legeckienė, Pranė Rozinskienė, dr. Leonardas Plechavičius ir gen. Pov. Plechavičius.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Scena iš neseniai Operetės choro suvaidinto Aleksandro Merklio "Jaunimėlio" — Balfio koncerte, Brooklyne.

Lietuviškoji knyga ir laikraštis

JONAS RŪTENIS

Atrodytų beprasmiška kelti lietuviškosios knygos ar laikraščio reikšmę. Tačiau šiandien tai būtina, nes lietuviškoji knyga ir laikraštis nebeprisiskaito skaitytojui.

Nesinorėtų semtis stiprybės iš praeities, bet tenka prisiminti lietuviškosios knygos ir laikraščio kovos kelią, kad labiau išsąmonintume knygos ar laikraščio vertę ir reikšmę apskritai, o ypač lietuviškosios — mums lietuviams.

Juk nepaslaptis, kad lietuviškosios knygos ir laikraščio mylėtojų kaulais nuklotos caristinės Rusijos Sibiro dykumos, nepaslaptis, kad Kražių skerdynėse maldaknygė buvo vienas iš galinčiausių ginklų kovotojams už savo tikėjimą, kalbą, raštą ir pagaliau laisvę.

Neperdedant reikia pripažinti didelį vaidmenį lietuviškosios knygos ir laikraščio — mūsų tautos kovų ir kančių klystkeliose...

Būkime atviri patys sau ir patvirtinkime, kad knyga ar laikraštis yra ir liks pats geriausias žmogaus bičiulis, teikias dvasinės stiprybės, ugdas žmogų, lavinas jo protą auklėjas ir mokytojas. Neveltui sakoma: "pasakyk ką skaitai, pasakysiu kas tu esi." Tik todėl mūsų senoji išeivija ir griebėsi organizuoti ir Tėvynės mylėtojų draugijas ir leisti knygas, nes knyga ir laikraštis, kaip anuomet, taip ir dabar, tebėra pats didžiausias ir reikšmingiausias veiksnys lietuviškosios išeivijoje.

Gaila, žinoma, kai apsilankęs pas dėdes ir dėdieneis randi tą knygą kur nors su senais išmestais daiktais užverstą ir sudulkėjusią, bet dar gaudžiau pasidaro, kai jokios knygos ar laikraščio nerandi.

Todėl artinantis turkinėm ir kalėdinėm dienom, vietoj medžiojimo kokio nors daiktelio padovanoti savo bičiuliui, kuris paskui nežino nei kur jo dėti, dovanokime vienas kitam pačią gražiausią dovaną — lietuvišką knygą, ar užprenumeruokime lietuvišką laikraštį.

Tuo pagerbime lietuviškos knygos, kurėjus — paremsime vegetuojančius lietuviškuosius laikraščius, o savo bičiuliui suteiksime džiaugsmo.

Biznieriui Amerikoje visokius daiktus privalvojo, kad šventėm, anot jų, "pigia kaina" savo bičiuliui pakodytuotume. Lietuviškojo spausdinto žodžio kaina taip pat labai žema, bet didi savo prasme, tai kodėl mes negalime būti lietuviškųjų tradicijų kūrėjai ir, neatsilikdami nuo amerikoniškųjų, savo artimesiems Kalėdų proga padovanoti lietuvišką knygą ar laikraštį?

Tai būtų lietuviškos knygos ir laikraščio atgimimas.

MIRĖ KOMPOZITORIUS A. KAČANAUSKAS

Vilniaus radijas pranešė, kad lapkričio 16 d. mirė kompozitorius Aleksandras Kačanauskas. Velionis buvo gimęs 1882 m. gegužės 19 d. Muziką studijavo Kaune, Rygoje, Vienoje ir Romoje. Savo laiku vargonininkavo. Muzikos mokyklose bei konservatorijose dėstė muziką ir dainavimą. Kaip kompozitorius, Kačanauskas pasireiškė jau šio šimtmečio pradžioje. Yra parašęs apie 100 kūrinių: Ten kur Nemunas banguoja, Mano rožė, Kad aš našlaitėlė, Tų mergelių dainavimas ir kt. Velionio sūnus, Algirdas, taip pat muzikas, gyvena Brooklyne.

RUDENS BALIUS

STAMFORD, Conn. — BALFO skyrius lapkričio 28 d., ODD FELLOWS HALL, 14 Suburban Ave., ruošia RUDENS BALIŲ. Programoje: tenoras VILIUS BRAZENAS, pianistas ALAN BUCHER ir rašytojas JONAS RŪTENIS.

Po programos šokiai ir bufetas. Pelnas skiriamas BALFO reikalams.

KAIREJE: Praeitą seštadienį Montvilų namuose, Brooklyne, įvyko pokylis, kuris buvo surengtas dviem progom: dr. H. Montvilienės gimtadienio ir jos draugės dr. Aldonos Balčytės vidaus ligų specialybės gavimo. Nuotraukoje dailis svečių. Priešakyje: (sėdi) dail. K. Zoromskis, V. Tysliavienė, A. Gerulaitienė, Vaitiekaitienė, T. Lasauskas, J. Maurukas. Antroje eilėje: J. Montvila, J. Maurukienė, M. Ladavičienė (Montvilienės motina), dr. A. Balčytė, dr. H. Montvilienė, E. Milerienė, K. Vaitaitis, O. Milerienė, I. Stankūnienė, V. Banelis, Stovi: dr. T. Savickas, B. Plioplienė, V. Gerulaitis, T. Janukėnas, R. Kezys, D. Alytaitė, A. Lasauskienė, inž. J. Plioplys, O. Gedgaudienė, dr. Budzeika.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

